

Štórski

ŽELEZAR

15. november 1962
Št. 11 Leto II

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE ŠTÓRE

IZVRŠITEV LETNEGA PROIZVODNEGA
PLANA ZA OKTOBER 1962

1. Aglomeracija	87,7 %
2. Elektroplavž	86,2 %
3. Jeklarna	81,9 %
4. Valjarna	75,4 %
5. Livarna sive litine	88,4 %
6. Livarna valjev	54,3 %
7. Obdelovalnica valjev	48,5 %
8. Samotna	88,3 %
Skupaj podjetje	81,9 %

ŠTORSKI ŽELEZAR, glasilo delovnega kolektiva Železarne Štore — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik: Stane Oevirk — Uredniški odbor: Avgust Boršič, Marjan Kline, Rajko Markovič, Jože Mastnak, Stane Oevirk, Viktor Opaka, Franc Rozman, Ivan Stefančič, inž. Niko Zakonjšek in Drago Završnik — Tiska ČP »Celjski tisk« Celje

Polletna konferenca sindikalne podružnice

KREPITEV GOSPODARSKE PODLAGE IN SAMOUPRAVNIH ORGANOV V KOLEKTIVU MORA BITI TUDI V BODOČE GLAVNA SKRB SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Poročali smo že, da je bila 5. oktobra polletna konferenca sindikalne podružnice. Odziv vabljenih delegatov je znašal 92%. Po uvodnem referatu predsednika podružnice, tovariša Lončarič Jožeta, je v razpravi sodelovalo dvanaest diskutantov, ter želimo v današnja številki »Železarja« prikazati glavne izvlečke iz poročila in razprave na konferenci.

Sindikalna organizacija in organi delavskega samoupravljanja so se pri nas tudi letos aktivno vključili v izvajanje smernic gospodarskega sistema. Zato je namen današnje konference dejansko na kratko prikazati dosedanje dejavnosti organizacije, obenem pa opozoriti na tiste osnovne probleme, ki spremljajo kolektiv in usmeriti proizvajalca na pot dobrega gospodarjenja.

Gospodarski ukrepi, ki se zlasti letos z vso ostrino pojavljajo v kolektivu v ospredju, nam morajo biti tudi v bodoče poglavitna skrb, predvsem pa tudi osnovna naloga sindikalne organizacije, ki je po svojem programu poklicana, da aktivno sodeluje pri reševanju najrazličnejših problemov pri gospodarjenju kolektiva, kakor tudi pri odpravljanju napak in slabosti.

Če v kratkem pregledamo gospodarjenje v letošnjem letu, nam nakazuje, da večkrat izkušenj nismo znali pravilno izkoristiti, zato tudi večkrat nastajajo presenečenja. Številne tako objektivne,

kot subjektivne težave, ki so nas v letošnjem letu spremljale, so nam dokaz, da nam v kolektivu včasih manjka temeljitih analiz. Brez temeljnih analiz notranjega stanja, ki so bistvene važnosti za kolektiv, si ne moremo zamišljati resnično smotrne gospodarjenja. Zato včasih izgubljamo dragocen čas v debatah za manj važne stvari, ki so le trenutnega značaja, važnejše pa puščamo ob strani.

Letošnje leto bo prav gotovo velika preizkušnja za naš kolektiv. Razmeroma težka naloga je, ki smo si jo v začetku leta postavili, ustvariti 7 milijard in 800 milijonov dinarjev celotnega dohodka, kar je le nekoliko manj od lanskega leta. Dosedanji letošnji rezultati nam kažejo sliko, da po količini ne zaostajamo za planom, ne dosegamo pa planiranega dohodka. V zvezi s takšno situacijo se pred naš kolektiv, istočasno pa pred našo organizacijo postavljajo zelo resne naloge, da ugotovimo notranje stanje, razširimo tromesečno akcijo do konca leta za odkrivanje notranjih rezerv, ker smo vsi skupaj prepričani, da še obstajajo v nekaterih področjih našega dela skrite rezerve mrtvega kapitala. Izkoristiti moramo vse možnosti, da se celotni dohodek poveča in zmanjšajo poslovni stroški, da si s tem ustvarimo pogoje za pravilni start v leto 1963.

Vse preveč na dolgo in široko smo diskutirali, kako se znajti v gospodarjenju. Česte deklaracije, ki so napovedovale boljše gospodarjenje, niso učinkovito delovale, ker je bilo preveč gledanj, premalo pa odločnosti s konkretnimi sklepi, kako je treba kje kaj izboljšati. Na splošno velja ugotovitev, da se še premalo poglobljamo v tržne razmere, v kvaliteto novo situacijo, da je še preveč orientacije na preživele oblike na trgu. Včasih si namreč delamo utvare, da je moč sleherno blago prodati, brez obdelanega trga in tudi ne glede na to, kakšna je polna lastna cena. Nujno moramo upoštevati zakon ponudbe in povpraševanja, stremiti za kvalitetno proizvodnjo, ki nam bo garantirala uspehe na trgu.

Posebno pozornost moramo posvetiti zakonitosti v poslovanju in notranjim odnosom v kolektivu. Notranji predpisi, ki predstavljajo pravni akt, morajo biti odraz želj celotnega kolektiva, ter morajo zagotavljati napredek kolektiva in družbe kot celote. Zato moramo biti bolj občutljivi in dosledni, da bodo pravilniki in pravila od strani sindikalne organizacije zaščiteni. Kršitve notranjih zakonitosti moramo v kolektivu odločno preganjati, ne glede na to, kdo ta red krši, ker le na ta način bomo odpravili pojave samovolje.

Kadrovsko socialna služba se bo morala bolj resno vključiti v reševanje številnih, navidezno nevažnih problemov, ki pa kot celota v znatni meri vplivajo v kolektivu na stopnjo produktivnosti. To dejstvo nam jasno nakazuje tudi polletno poročilo o raznih izostankih v kolektivu.

Potrebno je, da na današnji konferenci podrobno razčlenimo, kako daleč smo izoblikovali ekonomske enote in kakšne pristojnosti smo jim prepustili. Enote imajo sicer pristojnosti iz delovnega razmerja, v materialnem pogledu smo pa le preveč razpravljali. V tej smeri bomo morali bolj smelo naprej. Govoriti moramo o popolnejših ekonomskih enotah, ki bi morale imeti trdnejšo materialno osnovo za neposredno upravljanje in razpolaganje, kjer bodo delavci v celoti, to je v okviru enote delili dohodek, za sklade podjetja pa naj bi odvajali del, ki ga določi delavski svet podjetja.

Iz tega sledi, da pri nas še ne moremo govoriti o razvitih ekonomskih enotah, saj jih v našem podjetju ni. V sedanjem procesu namreč prepočasi iščemo možne oblike, ki bi novemu sistemu odgovarjale. Glede na najrazličnejše činitelje, je v našem podjetju težavno vsebinsko utrditi mehanizem enot. Občutno premalo imamo še meril in prikazov. Manjkajo nam kvalitetni normativi za uporabo materialov, točna evidenčna služba, obratovna analiza, oziroma točno proizvodno knjigovodstvo. Če pa bi hoteli to doseči, bi v marsičem morali izvesti reorganizacijo poslovanja. Važna je pri vsem ugotovitev, da se v

(dalje na 3. strani)

(dalje na 2. strani)

Ob 19. rojstnem dnevu REPUBLIKE

Naša nova država obstaja že 19 let, saj so zgodovinski sklepi v Jajcu pomenili izraz tedanjega stanja v Jugoslaviji in enotne volje naših narodov o tem kako urediti svojo državo po dokončani zmagi nad fašizmom. Sklepi revolucionarnega parlamenta v Jajcu so bili sprejeti po predstavnikih vseh naših narodov v sredi najhujšega boja za osvoboditev in za revolucionarno preobrazbo, tu so bili dani temelji nove države tudi za zunanji svet, ki dotlej ni poznal nove državne oblasti, ki se je izoblikovala že leta 1941 v prvih dneh vstaje. Sklepi II. zasedanja AVNOJ-a v Jajcu so tudi zunanjemu svetu povedali tisto, kar je bilo jasno našim narodom že dve leti poprej, ko so zgrabili za orožje. Povedano je bilo, da ne bodo pustili vrnitve tistim, ki so jih v najhujših dneh pustili na cedilu in da bodo tudi po vojni svojo državo uredili tako, kot njim samim najbolje ustreza. O tem bo odločalo ljudstvo samo na najbolj demokratičen način.

Revolucionarni nastanek in postopno odmiranje državnih funkcij je značilnost poti, ki smo jo prešli v preteklih 19. letih. Prenašanje družbenih funkcij na organizacije družbene skupnosti in same državljanje je proces, ki ga zasledimo v vseh preteklih letih. Vse te bogate izkušnje pa nam bo uzakonila nova ustava. V skladu z dejanskimi družbenimi in ekonomskimi pogoji, realnimi možnostmi in zgodovinskim okoljem, v katerem živimo, se pri nas vse bolj zožujejo pristojnosti države, hkrati pa z nenehno decentralizacijo državne funkcije, pri čemer je že na številnih področjih našega družbenega življenja povsem prenehala poseganje države v družbene procese ali pa postalo izključna naloga lokalnih skupnosti in občanov. Nič manj pomembna značilnost pa je vloga nove

države v sodobnem svetu. Vsem, ki so bili morda že prepričani, da bodo lahko po vojni po svojih interesih krojili usodo Jugoslavije, so sklepi zasedanja v Jajcu jasno povedali, da bodo naši narodi brez tujega vmešavanja sami uredili svojo državo. Pozneje, ko so se ti sklepi dejansko tudi uresničili pa je ostalo to načelo eno temeljnih vodil naše celotne zunanje politike, saj pomeni nevmešavanje v tuje notranje zadeve in spoštovanje pravice narodov do samoodločbe trdno jamstvo za ohranitev trajnega miru med narodi. Prav dosledna prizadevanja naše države za široko uveljavitev teh načel v mednarodnih odnosih pa so zagotovila naši državi tako velik ugled v sodobnem svetu, zlasti še pri tistih narodih, ki so v preteklosti doživljali podobno usodo kot naši narodi.

Lahko smo ponosni na uspehe, ki smo jih dosegli v 19. letih po zgodovinskih sklepih v Jajcu in 17 let po dokončni odločitvi o obliki države, zaradi tega, ker smo prehodili v preteklih letih na vseh področjih najtežavnejši del naše poti. Spremenili smo zaostalo in skoraj povsem uničeno državo, v državo z močno industrijo in drugimi panogami gospodarstva, ki se je že na številnih področjih sposobna tudi na mednarodnem trgu pojaviti kot enakovreden partner gospodarsko visoko razvitih držav. Pri tem pa smo kljub temu, da so naloge našega nadaljnjega razvoja še vedno zelo zahtevne, vendarle že pričeli uživati del tega, kar smo v preteklih letih ustvarili. Vse to pa nam omogoča jasne perspektive za prihodnje obdobje, saj bomo lahko z manjšimi napori kot v preteklem obdobju dosegli še hitrejši in še bolj intenziven razvoj na vseh področjih našega gospodarskega in družbenega življenja. V skladu s takšnim razvojem in še hitrejšo kot doslej, bo vse bolj prehajala država v skupnost neposrednih proizvajalcev in upravljalcev, ki bodo v vseh zadevah upravljanja, gospodarjenja in kritja družbenih potreb odločali spozumno in samostojno.

Polletna konferenca sindikalne podružnice

(Nadaljevanje s 1. strani)

samem procesu dopolnjujejo obstoječe oblike, pri čemer mora biti najodločilnejši pomen materialna baza ekonomske enote, predvsem pa zavest proizvajalcev. Vsi skupaj si moramo prizadevati, da bo zagotovljeno neposredno upravljanje v vseh fazah organizacije dela, da bo proizvajalcem omogočeno izboljšati njihov materialni položaj. Ne smejo nam biti merilo administrativni izračuni, izenačevanje enot ali prenašanje bremen iz ene enote na drugo.

Po decentralizaciji samoupravnih organov je nastalo vprašanje vloge in dela obratnega delavskega sveta. Pravice in dolžnosti, ki so bile prenešene na samoupravne organe ekonomskih enot imajo večinoma le posredovalni značaj. Zakaj je tu potrebno deljenje dela. Če smo že tem organom dali pravice, naj svobodno tudi odločajo. Na tak način bodo obratni delavski sveti čutili tudi večjo odgovornost in obveznost do svojega dela, ter je potrebno, da se bolj temeljito pogovorimo o vlogi teh samoupravnih organov. Glavni regulator za izpopolnjeno delo mora biti zakonit poslovnik obratnih delavskih svetov, o katerem že govorimo celo leto, vendar se je nekje zataknil in še ni bil dan v razpravo kolektivu.

Obravnavane in sprejete pravilnike o delitvi dohodka in delitvi osebnih dohodkov v podjetju ne smemo jemati za dokončno opravljeno delo, ampak moramo stresmeti za tem, da bo funkcija pravilnika o formiranju in razdeljevanju osebnih dohodkov prenešena v enote. Le takrat bomo opravičili življenjsko gledanje na pravilnost načela: vsakemu po njegovem delu...

V sedanjem dinamičnem razvoju ne more neka določena komisija z vrha uređiti, oziroma forsirati neko izračunano tabelarno politiko delitve po delu. Ta način še nosi v sebi staro, administrativno miselnost o delitvi osebnih dohodkov. Zaradi tega se še pri nas vedno odraža primerjava raznega nagajevanja po raznih neosnovanih kvalifikacijah in participiranju na raznih neekonomskih osnovah. Razumljivo je, da je pravilno nagajevanje po delu eden najtežjih problemov delavskega samoupravljanja.

S centralističnim popraviljem pravilnikov zgublja ti na svoji vsebini. Vsled tega se ustvarja nezaupanje v pravilno delitev med ekonomskimi enotami. Če bi si ekonomske enote te akte in delitev same vsklajevale na osnovi zakonitih družbenih meril, bi prišlo res do veljave neposredno upravljanje enot. Na osnovi uspeha pri delu bi se moralo enoti določiti iz lastnega dohodka samo maso za osebne dohodke, notranjo delitev pa naj bi vskladili na podlagi solidne analitične ocene in cenikov delovnih faz in grup.

Nadalje ugotavljamo, da nastajajo nezaupanja v podjetju in enotah prav zaradi tega, ker zaposleni čisto ne poznajo niti najvažnejših problemov podjetja, ali pa so si obdelali prav na skopo. Zaradi tega je nujno, da sindikalne podružnice enot pritegnejo svoje vodilne ljudi za boljše sodelovanje, za informiranje zaposlenih o vseh važnejših problemih, nastalih težavah in nalogah, ki stojijo pred njimi. Še več, prav vsi vodilni ljudje v obratih in podjetju so osebno odgovorni, da se okrepí in izboljša politično delo in vzpodbudi prizadevanje za večjo storilnost proizvodnje. Brez odločnega prizadevanja delavcev za boljše proizvodnjo si pač ne moremo zamisliti boljših življenjskih pogojev. Za izvajanje tega pa je potrebno bolj kot kdaj koli upoštevati opravičeno kritiko, dobre predloge, mnenja in težnje, ki prihajajo iz ust delavcev. Kdor tega ne bi upošteval in dosledno izvajal, ga bo treba na položaju zamenjati, da ne bo zavora delavskega samoupravljanja.

Vodstva sindikalnih podružnic enot bodo morala v bodoče bolj

točno izvajati skupne in enotne politične akcije vseh političnih sil v obratu. Vsaka cepitev zmanjšuje udarnost in ne jamči uspeha.

Če konkretno pregledamo delo obratnih delavskih svetov, lahko ugotovimo, da so ti organi v podjetju dosegli dobre rezultate, da je njihova miselnost v tej mandatni dobi bolj zrela, da se bolj poglobljajo v probleme svojega obrata, oziroma enote, ter da so konkretne probleme vsebinsko nakazovali. Seveda ob tem, ko ugotavljamo kvaliteten premik v delu teh organov, je bilo tudi precej zahtev s strani obratnih delavskih svetov po pokazateljih, analizah in ažurnosti naših strokovnih služb.

Iz nakazanega je lahko povzeti, da kolektiva ni potrebno več prepričevati o samoupravljanju, kajti ta se je že opredelil. Treba pa je računati s tem, da bodo zahtev proizvajalcev po pokazateljih pri obravnavanju gospodarskih vprašanj, ekonomičnosti, produktivnosti, delitvi čistega dohodka, trošenja sredstev razčistile odnose. Tu se postavlja vprašanje pravičnega posredovanja podatkov. Seveda se pri tem vprašamo, ali smo že tako daleč izoblikovali metode posredovanja, ko se morajo podatki z vsemi podrobnjšimi izračuni podati na najbolj razumljiv način. Ta vprašanja se pojavljajo in bodo ostala aktualna vse dokler ne bomo tem zahtevam ugodili.

V bodočem razvoju enot je treba perspektivneje gledati, ne samo na pristojnosti, ki izvirajo iz delovnega razmerja, temveč je tu misliti na nadaljnjo decentralizacijo, povezano z materialnimi pristojnostmi enot. Postavlja se vprašanje, kako postaviti merila za takšno decentralizacijo in vprašanje enotnosti podjetja, in tu nam zmanjka sil, da bi to načeto vprašanje spravili v življenje. Je pa resnica, da bomo morali k temu bolj odločno pristopiti, če bomo hoteli doseči to, kar od nas zahteva sistem in načelo upravljanja. Seveda se pri tem tudi vprašamo, ali je kolektiv, oziroma delavski sveti enot sposoben prevzeti tako odgovornost, ali smo že dosegli takšno razgledanost in poznavanje načel upravljanja, da lahko kolektiv dobi tako neposredno materialno osnovo. Na ta vprašanja si moramo dati kaj jasnega odgovora, da nismo še vsega storili. Istočasno s poglobljanjem in prenašanjem večjih pristojnosti na obratne delavske svete bomo morali še bolj vsebinsko delati s kolektivom, nuditi še več pomoči pri usposabljanju najnižjih samoupravnih organov.

Odveč je poudarjati in ponavljati, da postajajo naloge, ki so pred sindikalno organizacijo pričel gospodarskega razvoja in sprememb v našem gospodarstvu, zlasti pa glede delitve dohodka, vedno večje in vedno odgovornejše. Razumljivo je, da sindikalna organizacija ni mogla in tudi v bodoče ne bo mogla šele čakati, da ji bo od zunaj poslan kakšen program dela, temveč mora ob budnem spremljanju našega gospodarjenja in družbenopolitičnega razvoja oceniti nastajajoče probleme v delovni organizaciji, analizirati vzroke, uporabiti pozitivne izkušnje pri reševanju nadaljnjih nalog. Prav tako pa mora uočiti pretekle napake, da bi se jih bilo moč v bodoče izogniti.

Poudariti je treba, da se moramo pri vsakem delu varovati kampanjskih pojavov, to je pojavov, ko delo nekaj časa steče, nato nastopi premor, pa zopet perioda aktivnosti in tako naprej.

Morda se na tihem le sprašujemo, kakšno naj bo delo v sindikalni organizaciji še mimo tega, da hodimo na sestanke, da pobiramo članarino, da kot funkcionarji v enoti posežemo v razpravo in podobno. Dolžnost sindikalnih aktivistov je v prvi vrsti vzglednost pri izpolnjevanju vseh sprejetih sklepov naših organov samoupravljanja, saj s tem izpolnjujemo voljo vsega kolektiva. Načela dobrega gospodarjenja,

Borba v Jelenovem žlebu

Meseca marca leta 1943 so dobile naše brigade nalogo, da se premestijo iz Dolenjske na Notranjsko. Med potjo pa smo se ustavili v bližini velike italijanske postojanke v Ribnici na Dolenjskem. Kmalu po našem prihodu so nas obiskali Italijani in smo se že v zgodnjih jutranjih urah spopadli z njimi. Pričeli so siloviti boji. Kmalu so Italijani spoznali, da nas ni malo, kajti tu so bile Tomšičeva, Gubčeva in Cankarjeva brigada. Večkrat so Italijani svoje enote okrepili in vedno zamen, ker smo imeli izvrstne položaje za obrambo. Tudi njihovi avioni, ki so bombardirali naše položaje in težko topništvo iz Ribnice, nas niso mogli prisiliti k umiku. Njihovi večkratni topovski napadi na naše položaje so nas opozorili, da se pripravljajo na juriš. Večkrat so se kot pobesnele zveri zagnali proti našemu položaju, toda vsi

njihovi juriši so bili odbiti in smo jih vedno prisilili, da nam pokažejo hrbet.

Začelo je deževati. Našo kuhinjo, ki se je nahajala kakih 500 metrov za našim položajem, je opazil italijanski avion in izvršil napad. Na srečo je ostala kuhinja nepoškodovana, smrtno pa je bil zadet naš 18-letni borec Polde. Pri umiku je bila kuhinja zadeta z granato iz protitankovskega topa. Pri tem so naši kuharji izgubili tudi eno mulo. Italijani niso dali miru. Napadali so ves dan. Šele pozno v mraku so spoznali, da so zamen njihova prizadevanja, nakar so se umaknili nazaj v postojanko.

Ko smo se vrnili nazaj iz položaja v kuhinjo smo dobili vsak po eno zajemalko koruznega močnika, seveda brez soli. Zabeljen je bil z govejim lojem, vsi smo ga pa pojedli z veliko slastjo in nič nas ni motilo, ker je bil neslan, in zabeljen z lojem, saj so bili naši želodci vajeni take dijet. Okoli druge ure zjutraj so brigade krenile na pot proti Notranjski.

vlaganje svojih sil v okviru možnosti, prenašanje izkušenj na sodelavce, udeleževanje v kulturno-prosvetnem delu, delovna in tehnološka disciplina, upoštevanje higiensko-tehničnih določil — intenzivno delo na teh določilih bo prav gotovo rodilo tudi nadaljnje dobre uspehe.

Pri tem moramo paziti, da ničesar ne zamudimo pri širjenju stvarnega znanja. Kajti zavedati se je treba, da tako imenovane formalne sposobnosti še niso jamstvo za uspešno delo, če naj se materialna baza povečuje. Zato je zlasti odločujoče važnosti strokovno izobraževanje, ki se mora izražati v luči rezultatov dela kot osnovno merilo. Temu primerna naj bi tudi bila sposobnost poedineca. Poedinec namreč, ki strokovno zaostaja ne škoduje le sebi, temveč enoti. Seveda pa mora vzporedno s strokovno iti tudi ekonomska in politična izobrazba.

Gubčeva brigada je imela nalogo, da spravi ranjence v Kočevski rog v partizansko bolnišnico, Cankarjeva pa je imela nalogo, da jih zavaruje pred morebitnim novim napadom. Tomšičeva brigada pa je šla po svoji poti. Po vijugasti cesti se je razvila naša dolga kolona proti Jelenovem žlebu. Pri počitku nas je premagal spanec. Že se je zdanilo. Za našim hrbtom so se zasmejali prvi žarki jutranjega sonca izza Kočevskega roga in nam obetali lep sončen dan. Krenili smo s ceste in se napotili v hribe. Okoli devete ure smo prišli v Jelenov žleb. Zaregljali so mitraljezi. V Jelenovem žlebu pri velikem breznu so nas v zasedi čakali Italijani. En bataljon Cankarjeve brigade, ki je bil v predhodnici so spustili naprej, udarili pa so po naši glavnini. S tem, da so spustili naš bataljon naprej so nam omogočili, da smo jih ob hipu obkolili.

Njihov načrt je bil izvrsten. Mislili so, da bodo z nami napolnili veliko brezno. Bilo pa je popolnoma drugače. Pričeli smo z silovitim vpitjem »Juriš, hura«, »Juriš, hura«, regljanje naših mitraljezov in eksplozije ročnih bomb je naredilo med Italijani veliko paniko. Obkoljeni Italijani so imeli še edini izhod v nam namenjeno brezno. Zaslišali smo njihovo vpitje: »Partigani, prego niente sparare mia mama, mio bambino!« (prosimo partizani ne streljajte, mama moja, otroci moji). Njihovo vpitje in prošnje niso zaustavili naših mitraljezov in eksplozij ročnih bomb.

Zaradi njihovih grozodejstev v Roški ofenzivi in v koncentracijskih taboriščih, ko so od gladi in trpljenja umirali naši najboljši tovariši so tudi naši mitraljezi regljali neusmiljeno. Dva naša mitraljeza, ki sta s križnim ognjem na cesti pri breznu sejala fašistom smrt, sta imela že cele kupe mrtvih Italijanov. Če bi dopustili, da Italijani poskačejo v brezno bi s tem izgubili njihovo

S strani članov kolektiva pride lahko zelo mnogo koristnih pobud. Zaradi tega je treba vselej zasledovati in gojiti zanimanje za vse, kar zadeva kolektiv. Izredno važnega pomena je tudi, da se v vsako tolmačenje poda natančno, pa najsi gre za delo v grupi, ali s posameznikom in se prepričati, ali so stvari dovolj jasne, ali so razlage razumljive, brez razlike vsem. Na ta način bo tudi mnogo boljše vzpostavil stik med člani in aktivom. Sindikalni aktiv pa mora sam od sebe delovati tudi na to, da se bo zanimanje za vprašanja razmahnilo in poživilo. Obvestila na oglasnih tablah so važnoma mrtve črke, če ni o njih razpravljanja, objašnjevanja in tolmačenja.

Analiza kadrovske službe o izostankih z dela nam izkazuje, da je podjetje v prvi polovici letošnjega leta plačalo 3.500.000 din

(konec na 3. strani)

orožje. Na hribu se je upiralo še nekaj najbolj zagrizenih fašistov.

Ujeli smo tri fašiste in vsi so zatrjevali: »Komunisto, io niente sparare.« (Komunist, jaz nisem streljal). Po razbeljenih cevah njihovih pušk, pa smo se prepričali ravno o nasprotnem, da so močno streljali. Samo kratek rafal in tudi ti so dobili svoje plačilo. Po enourni borbi je padel cel bataljon italijanskih fašistov. Zaplenili smo tri težke in več lahkih minometalcev, 4 težke in 18 lahkih mitraljezov, 2 radijski postaji in več sto pušk in municije. Naši borci so obuli njihove čevlje in oblekli njihove uniforme, jaz pa sem dobil od nekega fašista lepo ročno uro. Tov. Daki, ki nam je prihitel na pomoč, čeravno pomoči nismo rabili se je spustil v brezdno misleč, da bo tam dobil orožje, ker je mnogo Italijanov v paničnem begu poskakalo v brezdno. Čeprav je imel 30 metrov dolgo vrv mu to ni uspelo, ker je bilo brezdno pregloboko. Od Italijanov je uspelo pobegniti samo njihovi komandi, ki je bila oddaljena kakih 1000 m od brezna in je bila nastanjena v Glažuči, mi pa smo imeli štiri mrtve in štiri ranjene. Po velikem vojaškem podvigu smo si brigade med sabo delile velik vojni plen. V mraku smo nadaljevali pot z ranjenci proti Notranjski. Pozno ponoči smo prišli v vas Podpreška in Drago. V enodnevnem počitku so naši bolničarji in bolničarke previle ranjence, mi pa smo se veselili nad uspešno akcijo. Okoli 22. ure so bile brigade zbrane in krenili smo proti Kočevskemu Rogu. Po enournem pohodu v zelo temni noči je začelo deževati in snežiti. Zapadlo je 10 cm južnega snega. Vrnili smo se nazaj v vas Podpreška in Drago, nemo goče je bilo nadaljevati pot z ranjenci, ki so bili že popolnoma premočeni, čeprav smo jih pokrili z odejami in šotorskimi krili. Naslednjega dne smo pot nadaljevali, čeprav bi se vsem prilegel počitek. Vsi pa smo se zavedali, da so ranjenci prvi, da jih je treba čimprej spraviti v bolnišnico. Hodili smo celo noč in cel dan, da smo prišli v Kočevske gozdove. Pot je bila naporna, saj smo hodili po samih hribih in skalovju, ker po cesti ni bilo varno, bilo pa je tudi predelež. Ranjenci so trpeli nepopisne muke. Tudi mi smo že omagovali, nosili smo jih vsi od boreca do komandanta. Pogosto smo se menjavali, počivali pa smo po nekaj minut. Vzdihovali smo se, čeprav smo jih dajalo moči, da smo nadaljevali pot in želeli priti čimprej do bolnišnice, saj so bili že več dni brez zdravniške oskrbe. Ustavili smo se v Rogu pod okriljem velikih smrek. Ranjencem smo skuhalo še zadnje goveje kosti, vsak je dobil eno malo zajemalko čiste juhe. Zopet je pričelo deževati. Stal sem na straži, kar sem opazil kolono vojakov. Mislili sem že, da so Italijani, ko so prišli bliže sem videl, da so tovariši iz naših bolnic, ki so prišli, da prevzamejo ranjence. Žalostno je bilo slovo od njih, želeli smo jim skorajšnjega okrevanja, oni pa nam še veliko takih uspehov kot je bil uspeh v Jelenovem žlebu. Ranjencem so zavezali oči in jih odnesli v za nas in ranjence neznane bolnišnice.

Vedeli smo, da se pri prihodu v bonico njihove muke ne bodo zmanjšale, saj so bile naše bolnice slabo opremljene z zdravniškimi pripomočki, operacije pa so se vršile pri polni zavesti ranjenca, brez injekcij in narkoze. Pri težjih operacijah so ranjence do nezavesti opijanili z žganjem in mu nato amputirali nogo ali roko. Pri večjih borbah ali ofenzivah so v bolnici Jelendol operirali tudi po 30 do 40 ranjencev. Iz zelo majhne lesene operacijske barake, ki je stala pod bukvami, je skozi vrata tekla kri naših borcev.

Upravičeno je njihovo trpljenje in muke, zapisano z velikimi črkami v zgodovini NOV.

Košir Ivan — RIS

Poslovanje v razdobju januar — september

(Nadaljevanje s 1. strani)

V tem času je izvršena po zveznih predpisih revalorizacija osnovnih sredstev in elaborat je ob roku dostavljen službi družbene knjigovodstva pri podružnici Narodne banke v Celju. Po revalorizirani vrednosti bi se amortizacija povečala za 30,64%, a obrestni od osnovnih sredstev za 33,10%. Pričakujejo se navodila, kako se bodo revalorizirane vrednosti zajele v zaključnem računu za letošnje leto.

Stroški investicijskega vzdrževanja so se gibali v mejah predračuna, ki je bil za letošnje leto odobren od strani delavskega sveta, z uporabo določenega odstotka od vrednosti osnovnih sredstev. V kalkulirani stroški investicijskega vzdrževanja so bili višji od stvarnih stroškov.

Od porabljenih sredstev za razne nujne investicijske naložbe v raznih obratih je bilo čez 50% že v zvezi s predvidenimi večjimi rekonstrukcijami v naslednjih letih.

Vrednosti zalog so nekoliko porasle glede na stanje vrednosti zalog ob polletju in v začetku leta, razen pri polizdelkih.

Za znižanje zalog in razbremenitev obratnih sredstev so podvzete odgovarjajoče mere z rokom izvršenja do konca leta.

Terjatve od kupcev so se v primerjavi s stanjem začetkom leta znižale za 16%, a obveznosti do dobaviteljev pa so ostale približno na isti višini. V splošnem pa je bila povečana likvidnost na žiro račun podjetja pri podružnici Narodne banke v Celju, ker je bil omenjeni račun v letošnjem letu blokiran samo 85 dni, a v isti dobi lanskega leta 217 dni. Po 1. oktobru pa so se terjatve in obveznosti toliko znižale, da sploh ni več prišlo do blokiranja žiro računa, a obveznosti so sproti poravnane.

Skupaj je bilo v devetih mesecih vloženih tožb v višini 940 milijonov din, od tega je dano na izvršbo 799 milijonov din.

Sprostitve sredstev poslovnega sklada z nadaljnjim znižanjem saldo pri kupcih in znižanjem vseh vrst zalog bo omogočilo večje koriščenje istih za investicijske oziroma rekonstrukcijske namene.

Sredstva poslovnega sklada in izločena amortizacija so se koristila za nabavo osnovnih sredstev pa tudi že za priprave predstojećih rekonstrukcij, po posebnem programu, ki ga je odobril delavski svet. Izločena sredstva iz čistega dohodka v sklad skupne porabe so izčrpana za razne namene po sklepih delavskega sveta, a sredstva po stanju per 30. september pa so že angažirana za predvidena izplačila. (Stanje skladov in poraba sredstev je opisana na str. 9—11 poročila o poslovanju za dobo I.—IX.)

Od dela čistega dohodka za osebne dohodke je izplačano 97% za individualizirane, a 3% neindividualizirane osebne dohodke in sicer:

za delo v rednem del. času	81,7%
za nadurno delo ob dnevih tedenskega počitka in drž. praznikov	2,2%
50% dodatek za nadurno delo	1,1%
12,5% dodatek za nočno delo	1,3%
nadomestilo za dneve rednega letnega dopusta in dneve državnih praznikov	7,5%
nadomestila za plačane izredne dopuste	0,3%
dodatek na delovno dobo (staž)	2,9%
dnevni iznad predpisane višine	0,1%
za topli obrok	2,3%
honorarji zunanjim sodelavcem	0,2%
za kolektivno zavarovanje	0,4%

Povprečni osebni dohodki so bili približno na isti višini kot v isti dobi lanskega leta, a v primerjavi z lanskim letnim povprečjem nižji za 8,7%.

Prednje povprečje je ugotovljeno po izračunu iz mase izplačil in izvršenih plačanih ur v prvih devetih mesecih lanskega in letošnjega leta pa je pri tej priliki

ugotovljen indeks (I. IX. 1962 : I. IX. 1961).

Skupno izplačilo	96
Plačane ure	96
Nadure	29
Povprečni os. dohodki	101

V isti primerjavi je indeks števila zaposlenih 99, izvršenih nadur pri delavcih 31 a pri uslužbenih 12. V tej primerjavi pa ni zajetih 1573 inventurnih, bilančnih in izrednih nadur izvršenih od strani delavcev in uslužbencev. To število nadur pa ne more bistveno vplivati na povečanje ugotovljenih indeksov. Akordno delo obračunano po internih pravilnikih ekonomskih enot zajema le 9,6% od zaposlenih delavcev ter je dosežen povprečni akordni presežek 11,6%.

V splošnem je število plačanih in neplačanih ur nižje kot je bilo v isti dobi lanskega leta, posebno pa je padlo število neupravičenih izostankov. Povečano pa je število izostankov zaradi bolezni do 7 in nad 7 dni, opravljanje vojaških in državljskih dolžnosti ter opravičenih izostankov. Na povečanje bolezni je vplivala epidemija gripe v prvih mesecih letošnjega leta.

Dohodek je ugotovljen in razdeljen po fakturirani in vnovčeni realizaciji. Prva ugotovitev je zaradi primerjave z lanskim letom, a druga po predpisih za letošnje leto (po periodičnem obračunu za dobo I.—IX).

Po tem obračunu je dosežen celotni dohodek po vnovčeni realizaciji 60,2%, a po fakturirani realizaciji 72,5%. Torej je po načinu ugotovitve dohodka iz 1961. leta skoraj dosežen planirani dohodek. Razdeljen dohodek po periodičnem obračunu daje toliko čistega dohodka, da se krijejo izplačane akontacije osebnih dohodkov in ostanejo še gotova sredstva za sklade podjetja.

Prednje ugotovitve iz poslovanja dajo smernice za bodoče delo ter opravičujejo že obstoječe ukrepe organov upravljanja in vodstva naše gospodarske organizacije kot n. pr.

— zaostritev ukrepov za plačevanje terjatev od kupcev;

— zniževanje zalog;

— sprovedba novih organizacijskih ukrepov, kjerkoli so se pokazale hibe v že obstoječi organizaciji;

— splošna štednja pri surovinah in materialu, kakor tudi pri obeh režijah;

— še večja skrb za kvaliteto proizvodnje, izvrševanje terminov in pravočasno odpremo gotove robe našim kupcem;

— skrb za pravilne odnose do strojev in naprav in vzdrževanje teh in

— celotno poslovanje usmerjati tako, kot zahtevajo principi dobrega gospodarjenja. M. Bele

Polletna konferenca sindikalne podružnice

(Nadaljevanje z 2. strani)

na račun od sedemdesetih bolezni. Izostanki do sedmih dni so se v primerjavi na leto 1961 povečali za 37 odstotkov, nad sedem dni pa za 16 odstotkov.

Zanimive ugotovitve, kako bolujejo člani kolektiva po starosti, nakazujejo, da so v starejši dobi, zaradi težkega dela in okolice bolj izčrpani ter da je v višji starostni dobi tudi več obolelih.

Dejstvo, da je bilo izven tovarne v tem času 215 nezgod, v podjetju pa 80, nam da misliti, da naši ljudje vendarle opravljajo tudi izven službe še druga težka in nevarna dela. Po drugi strani pa nam ravno te številke dokazujejo, da imamo v podjetju že dobro organizirano HTV službo, da so se pri tako nevarnem delu, kot ga vroči obrati pri nas zahtevajo, nezgode omejile na ta zadovoljiv nivo.

Toda 1064 bolnikov z 21.917 dnevi bolezenske odsotnosti, ali 11,4 dni bolovanja povprečno na vsakega zaposlenega v prvem polletju nam predstavlja resen problem za poostreitev preventivnih mer. Kadrovsko-socialna služba bi morala voditi stalno evidenco bolezni, zdravstvena služba urediti preventivo, predvsem pa je nastaviti obratnega zdravnika.

Z razvojem delavskega samoupravljanja se je pojavil pred organi gospodarskih organizacij problem pravičnega informiranja proizvajalcev. V novih pogojih ni samo pravica proizvajalca, da mora biti seznanjen, ampak je to družbena obveznost in pogoj brez katerega ni resničnega upravljanja po neposrednih proizvajalcih. Z gospodarskim gibanjem, predvsem poslovanjem v gospodarski organizaciji morajo biti seznanjeni vsi člani kolektiva, ker se brez tega ne morejo pravilno razvijati družbeni odnosi in povečati produktivnost dela. Prav je, da na današnji konferenci spregovorimo, kakšen sistem obveščanja imamo pri nas.

Člani delavskega sveta prejmejo samo dnevni red, brez vsake dokumentacije. Razumljivo je, da tako član delavskega sveta ne more prispevati k odločitvi za sprejem stališč, ki so bistvene važnosti za kolektiv. Zato po zasedanju člani delavskega sveta ne tolmačijo med svojim kolektivom na zasedanju sprejetih sklepov, ker jim niso dali svojega prispevka. Če hočemo, da bodo člani delavskega sveta odigrali svojo vlogo in dobili čut za upravljanje podjetja, morajo vsaj štiri dni pred zasedanjem prejeti gradivo, da bodo lahko stvari proučili in se posvetovali s svojim kolektivom. Sindikalna organizacija mora pri tem zastaviti ves svoj vpliv, da se to v najkrajšem času prične v podjetju prakticirati.

Isto velja za obratne delavske svete. Čeprav imajo pripravljene obsežne dnevne rede, trajajo njihove seje največ eno uro, navadno

od 13. do 14. ure. V času ene ure se člani obratnega delavskega sveta ne morejo niti seznaniti s celotnim materialom, ki je predviden za dotično sejo. Sindikalne podružnice enot bi morale predlagati oziroma uveljaviti predlog, da se obratni delavski sveti sestajajo v popoldanskem času, ker bi moral vsak član kolektiva najti vsaj šest ur mesečno za gospodarjenje in upravljanje svoje enote, saj v končni obliki gre tu za korist lastnega kolektiva, torej tudi za vsakega posameznika.

Način obveščanja, oziroma prenos sklepov delavskega sveta podjetja na člane kolektiva je preveč ozek, brez vsake perspektivne politične usmeritve, zakaj so bili sprejeti. Zato morajo oglasne deske in ŽELEZAR prenašati sklepe v takšni obliki, da bo vsak član kolektiva videl iz njih točno perspektivo podjetja in način gospodarjenja.

To stvar lahko precizno obdelajo za organe upravljanja strokovne službe v podjetju. Če hočemo, da bodo člani kolektiva točno in pravilno informirani, moramo najti pravilno obliko, kako bi predloge in sklepe samoupravnih organov članom kolektiva točno in primerno posredovali.

Najboljši način obveščanja bi bilo ozvočenje. Ozvočenje bi lahko služilo za enotno in pravilno tolmačenje vseh sklepov snidikata, delavskega sveta podjetja, obratnih delavskih svetov, raznih političnih dogodkov. Dosegli bi tisto, kar si sindikalna organizacija v podjetju želi. Vsi člani kolektiva bi bili o dogajanjih enotno obveščeni. Tako bi tudi sindikalna organizacija in organi upravljanja povedli kolektiv v enoten poseg za večjo produktivnost in boljše gospodarjenje.

Predviden načrt za razširitev, oziroma rekonstrukcijo tovarne, je doživel nekatere spremembe. Izdelanih je bilo precej variant, čer je končno vendar sprejet načrt z določenimi spremembami, ki pa bo sedaj ostal v veljavi. Po tej zamisli se je klarna rekonstrukcija na starem mestu, medtem ko se obdelovalnica valjev zgradi na Teharjih.

Z deli letos ni bilo možno pričeti, ker pogodbe še niso bile podpisane in tranše za letos še ne odobrene. Za prihodnje leto je predvideno projektiranje in pričetek nabav opreme. Roki dobav opreme so predvideni za dobo treh do štirih let. V gradnji je letos nov daljnovod Selce—Štore za postavitve novega trafa za elektroplavž, ki naj bi bil predvidoma letos postavljen.

Rekonstrukcija nam bo v redu stekla le takrat, če bomo zmogli ustvariti dovolj čistega dohodka za lastno udeležbo pri predvidenih delih, kar je za nas zaenkrat precejšnja obremenitev.

Vzporedno z rekonstrukcijo podjetja nastaja tudi vprašanje

plana kadrov. Kajti s spremenjenim načinom dela bo potrebno mnogo več znanja in sposobnosti za opravljanje dela v novih obratih.

Značilen je pregled doseženega proizvodnega plana po obratih, ki so dosegli do sedaj:

elektroplavž	81,00 %
jeklarna	77,00 %
valjarna	68,00 %
livarna s. litine	80,50 %
livarna valjev	
obdelovalnica valjev	47,50 %
šamotna	79,00 %

Če pogledamo te številke, so livarna in obdelovalnica valjev ter valjarna res pred dejstvom, da morajo zastaviti vse sile, poiskati vse možnosti za doseg tamkajšnjega proizvodnega plana.

Materialna oskrbljenost podjetja ni ravno slaba. Nabavna služba ima sicer določene težave, ker nas kritično stanje likvidnih sredstev omejuje na minimalne zaloge reprodukcijskega materiala, vendar proizvodnja pri tem ne trpi. Tudi zaloge naših proizvodov so manjše od začetnega stanja letošnjega leta za 6%, razen valjanih izdelkov. Posledica zaostalih tržnih pogojev se nam v zalogi valjarne najbolj očito odraža. V bodoče bo treba resno razmisliti o zahtevah naročnikov, to je o kvalitetni proizvodnji, točnem izvrševanju izdelavnih rokov in o materialu, ki ga OTK naknadno prekvalificira in nima kupcev.

Izpadom, oziroma izostankom zaposlenih z dela je prav tako potrebno posvetiti posebno pozornost. Dejstvo, da obrati dosegajo plan kljub temu, da je v nekaterih dneh bilo tudi 19% odsotnih, narekuje, da imamo ali preveč zaposlenih, ali pa naši plani niso postavljeni pravilno. Treba bo tako v ekonomskih enotah, kot v administrativnih službah izvesti revizijo ter ugotoviti, kakšno je lahko minimalno število zaposlenih.

Prav tako je kritiki, da strokovne službe ne dajejo podatkov za ekonomske enote, napraviti konec. Ugotavljanje, da administrativne službe stalno nekaj zbirajo, izračunavajo, ni dovolj. Dognati je treba, za koga se vse to zbira, komu je vse to potrebno, ali se sploh kje uporablja ali ne. Urediti je delo administrativnih služb tako, da bodo sistematično, na podlagi določenega koncepta pripravljale podatke, ki so za poslovanje ekonomskih enot nujni.

Tudi prigovorom sistemu nagrajevanja ni možno pokazati uspešnega napredka. V tem je bilo napravljeno še vse premalo. Eno pa je tudi pri tem važno, namreč to, da samokritika ni dovolj, ampak je potrebno resno družbeno-politično in strokovno pristopiti k temu delu.

Odnosi v kolektivu, kjer je zaposlenih 2000 ljudi, ki mora obvladati tri tehnologije, so razumljivo dostikrat neskladni, možnost, da pride do določenih nasprotij, je opravičena. Vendar je potrebno, da se ta nasprotja rešujejo na miren način v okviru enot, ali podjetja, ne pa da se neosnovano prenašajo na zunanje forume. To ne meče slabe luči le na gotov krog ljudi v podjetju, ampak na celoten kolektiv ter vse družbenopolitične organe v podjetju.

V izvlečku iz poročila in razprave je prikazanih le nekaj bistvenih problemov, katere bo morala sindikalna podružnica v kolektivu do letne konference obravnavati ter s konkretnimi stališči prispevati, da se uresniči.

Iz vseh nakazanih problemov je sindikalna podružnica podjetja izdelala sklepe, katere smo že obravnavali s predsedniki in tajniki sindikalnih podružnic enot. Sklepi in naloge v bodočih šestih mesecih izhajajo zlasti iz gospodarjenja podjetja in enot, upravljanja in izobraževanja. Prizadevati si moramo vsi skupaj, da dosežene uspehe podkrepimo z večjim čutom odgovornosti, poleg tega pa odpravimo napake, ki jih je prikazala konferenca.

(Dalje na 4. strani)

Dopolnitve osnutka pravilnika O DELITVI OSEBNIH DOHODKOV

Da bi bili člani kolektiva seznanjeni, kako potekajo obravnave na pripombe in priporočila, ki so jih dali člani kolektiva komisiji za osnutek pravilnika o delitvi osebnih dohodkov obveščamo, da so bili na številnih sestankih ožje in na sestanku širše komisije dne 23. 10. 1962 osvojeni pomembnejši predlogi in spremembe sedanjega osnutka pravilnika, ki jih objavljamo.

Obračun po proizvodnji se izvrši pri surovem železu na ta način, da se priznava proizvodnja po ceniku, ki je predhodno povečan pri sivem surovem železu za 4% in pri belem surovem železu za 12%. Proizvodnja se priznava za I. vrsto 150%, za II. vrsto 80% in za III. vrsto 60%.

Obračun po proizvodnji v jeklarni se izvrši na ta način, da se priznava proizvodnja po ceniku, ki je predhodno povečan za 12%. Proizvodnja izdelanih sarž jekla

izven programa se obračuna z 20%. Proizvodnja izdelanih sarž jekla preko programa se obračuna s 50%. Proizvodnja jekla za utopno kovanje se obračunava z asortacijskim faktorjem 1,3. Proizvodnja, ki ne odgovarja zahtevam se obračunava s 25%. Obračun po proizvodnji za livarno valjev bi se izvršil po vrstah in kvalitetah po ceniku s pomočjo asortacijskih faktorjev. Osvojen je predlog, da se obračunavajo odbitki proizvodnje, kadar enote ne izdelajo naročenih izdelkov v določenem roku. Odbitki znašajo 1% za vsak dan prekoračitve roka celotnega naročila.

Pri obračunu proizvodnje se zaradi penalizacije rokov predhodno poveča cenik, za izdelke strojne litine in fazonskih delov 10%, za valjarniške izdelke 5%, za surove in obdelane valje 5%.

Predvidena je sprememba vseh cenikov na enoto izdelkov. Cenik

osebnih dohodkov, ki je doslej vseboval celotno maso osebnega dohodka na tono proizvodnje se spremeni tako, da bo odslej vseboval le gibljivi del t. j. 34% dosedanjega cenika obračunanega iz povprečja doseženih rezultatov razdobja I.—V. z upoštevanjem rente in 15% znižanja.

Uvaja se obračun fiksnega dela osebnega dohodka, ki bo predstavljal maso osebnih dohodkov, izračunano na podlagi doseženih točk enote din 80. Fiksni del osebnih dohodkov je stalen ne glede na proizvodne in finančne rezultate. Fiksni del osebnih dohodkov in gibljivi del skupaj predstavljata dosedanje maso osebnih dohodkov po ceniku.

Sprememba cenika se je izvršila predvsem za to, da se znižajo večja odstopanja vrednosti točk

SKLEPI DS

DS je na svojem X. rednem zasedanju dne 8. 10. 1962 razpravljalo o vlogi in pomenu socialnega zavarovanja. V komunalno skupnost socialnega zavarovanja sta bila izvoljena tov. Ivan Zmaher in Stane Ocvirk.

— Za nujne nabave osnovnih sredstev je odobril sredstva v višini 7,8 mil. (5 t maček, rotor eks-haustorja, polnilnica kisika, električni brusilni stroji).

— Na prelog komisije za razhodovanje osnovnih sredstev, so bila ista razhodovana v višini 12 milijonov dinarjev (parni stroj Andritz in trofazni asinhroni generator).

— Odobril je specializacijo v inozemstvu tov. ing. Nečemer Borisu, ing. Starc Milku in Zohar Dragu.

— Odobril je likvidacijo DUR-a s tem, da se še v naprej pripravljajo topli in hladni obroki za zaposlene v našem podjetju.

— Dodatno je odobril sredstva za stanovanjsko izgradnjo v Sentjurju v višini 7,2 milijona z desetletnim odplačilom.

— Odobril je spremembo dolgoročnega investicijskega programa in znižanja investicijskih stroškov za 1,544 milijarde kar znatno zviša rentabilnost v primerjavi z odobrenim investicijskim programom. Spremembo programa pa bomo objavili v eni prihodnjih števil.

— Z ozirom na nujnost nabave brusilnega stroja za obdelovalnico valjev, je odobril za to potrebna sredstva.

Sodelovanje mladine našega kolektiva z mladino ostalih kolektivov v LRS

Mladina našega kolektiva sodeluje in izmenjuje izkušnje z mladino iz ostalih kolektivov v LRS. Najpripravnejše za take izmenjave izkušnje so letne konference mladinskih organizacij.

Opisal bi primer, kako se izmenjava omenjenih izkušenj praktično izvaja. Pred kratkim je naš tovarniški komite dobil vabilo, da pošlje predstavnike naše organizacije na redno letno konferenco mladine krajske »Iskre«. Na posvetovanju sekretariata TK LMS sem bil določen, da se kot delegat udeležim te konference.

Obširen referat predsednika TK je zajel vso problematiko življenja in dela mladih v »Iskri«. Diskusija je obširna in plodna, odvijala se je v teh smereh:

— mladina v organih samoupravljanja, problemi mladih v ekonomskih enotah, kadrovska politika, informiranost članstva, indiferentnost starejših članov do mladine, vprašanje vajencev, položaj ženske delovne sile, odnosi do štipendistov, problemi stanovanja, prehrane, mladi komunisti v mladinski organizaciji in v ekonomskih enotah, medsebojni odnosi, kritike na odgovorna de-

lovna mesta, problemi gospodarstva, koordiniranje z ostalimi organizacijami, rast organizacije LM, sprejemanje nove delovne sile, politika zaposlovanja, delo komisij itd.

Teme diskusij nisem zbral po redu medsebojni zvezi, temveč samo tako, kakor je potekala diskusija. Zanimivo je predvsem dejstvo, da je mladina zelo aktivna. Smelost diskutantov je bila podkrepljena tudi s strani predstavnikov političnega in gospodarskega življenja v »Iskri«.

Posebno pozornost je vzbudilo glasilo »Poročevalec«, ki je bilo v celoti posvečeno temu velikemu dogodku. Naj omenim le to, da list izhaja na štirih straneh in je bilo na prvi strani posvečeno nekaj stolpcev s fotografijo obisku Breznjeva. Ves ostali prostor pa je bil posvečen mladim. Tudi pri nas bi bilo treba nekoliko več pisati o življenju in delu mladine in to na tak način kot je to v »Iskri«, kjer mladi pišejo o sebi.

S prijetnimi občutki sem odpoval iz Kranja, da izročim iskrene pozdrave tamkajšnjim mladincem našim mladim železarjem.

Franc Medved

Nagrada ob upokojitvi

Neredko prihaja do nesoglasja med ODS in upravnim odborom glede na določitev višine nagrade ljudem, katerim preneha delovno razmerje zaradi upokojitve. Naši interni predpisi točno določajo, kdo ima pravico do denarne nagrade, višino in kdo odredi nagrado. Če bi ta določila vsi enako upoštevali, bi do nepravilnega gledanja na določitev višine nagrade ne prišlo.

Pravilnik o prehodu delavca iz delovnega razmerja v pokoj, ki je kot priloga PDR, v svojem 11. členu določa: »Vsi člani kolektiva, ki izpolnijo pogoje, da gredo v pokoj, v železarni pa so zaposleni neprekinjeno vsaj 5 let, dobijo določeno enkratno nagrado, ki jo vsakokratno določa upravni odbor podjetja na predlog delavskega sveta obrata.«

Člen 12 pa določa: »Višina nagrade, ki jo odobrava upravni odbor podjetja, znaša od 5000 do 40.000 din. Pri določanju višine nagrade je upoštevati predvsem naslednje: odgovornost dela, ki ga je delavec opravljal; prizadevnost pri delu, izkazan čut odgovornosti do dela in discipliniranost, zdravstveno stanje kot posledica NOB ali celo invalidnost kot navedena posledica ali posledica dela; sodelovanje v družbenih ali političnih organizacijah ter društvi, v organih delavskega in družbenega upravljanja ter oblastvenih organih; končno, delno tudi gnotne razmere.«

Delovni staž najmanj 5 let se pri določanju nagrade ne upošteva za tiste člane kolektiva, ki so bili določeno dobo izven delovnega razmerja z železarno Štore v primerih, ko je tak delavec aktivno sodeloval pri organiziranih političnih akcijah, stvarkah in podobno v predvojnih letih in je iz tega doživel določene posledice, nadalje zapor, internacijo, vojno ujetništvo, pregon, preseljevanje s silo s strani okupatorja v času od aprila 1941 do osvoboditve oz. do vrnitve iz internacije, aktivno sodelovanje v NOV, redno bolenje, ki se smatra kot posledica bolezni ali nezgode v podjetju, službene premestitve, do katerih je prišlo v sporazumu s podjetjem zaradi družbenopolitičnih potreb ali pa v cilju izboljšanja gospodarske dejavnosti FLRJ od 15. maja 1945. leta dalje.

Podobna določila vsebuje tudi Pravilnik o oblikovanju in delitvi sredstev za osebne dohodke podjetja v svojem 168. in 169. členu.

Kadar ni podanih navedenih okolištin, po katerih se določa nagrada poleg redne delovne dobe v podjetju, upravni odbor podjetja dodeljuje nagrade po sprejetem načelu, kolikor let je bil delavec v tem podjetju, toliko ti-soč din, seveda, kakor smo že navedli, spodnja meja je 5 let.

Mladina in njene naloge pri idejno političnem delu v obdobju uveljavljanja nove ustave

PISMO IO CK ZKJ, GOVOR MARŠALA TITA OB OTVORITVI HIDROCENTRALE SPLIT, RAZPRAVE NA IV. PLENUMU CK ZKJ, TER ZAKLJUČKI LE-TEGA IN OSNUTEK NOVE USTAVE SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE SO FAKTORJI, KI VPLIVAJO NA POLITIČNO ŽIVLJENJE VSEH DRŽAVLJANOV. V TEM OBDOBJU JE TUDI V NAŠEM KOLEKTIVU RAZGIBANO POLITIČNO ŽIVLJENJE.

Idejno politično in ideološko delo Tovarniškega komiteja in obratnih aktivov mora biti v tem obdobju tesno povezano z izredno živahno dejavnostjo na vseh področjih gospodarskega in političnega in ideološkega dela pa ne moremo ločiti od produktivnega dela v proizvodnji. S pravilno ideološko usmeritvijo se da posredno vplivati tudi na produktivnost dela. Vsakomur je jasno, da bo ideološko nasprotno usmerjen proizva-

pogojih gospodarskega življenja, ko na tržišču prevladuje zakon ponudbe in povpraševanja ne sme biti dovolj. Politično aktivnost mladih proizvajalcev moramo prenesti na samo delovno mesto. Danes prevladuje pri nekaterih ljudeh mnenje, da je mladinec politično aktiven, če diskutira na raznih sejah, sestankih itd. Taka gledišča včasih kaj rada hrome ustvarjalni potencial proizvajalcev in se je treba bolj kot doslej tru-

jalec že v svoji podzavesti z nekakim odporom vlagal svoje sile za dvig proizvodnje na delovnem mestu in materialni ter moralni dvig naše družbene skupnosti na sploh.

Vsa politična dejavnost v tem obdobju pomeni novo kvaliteto znotraj organizacije Ljudske mladine in v idejno politični aktivnosti le-te.

Diskusije, ki se vodijo na sestankih Tovarniškega komiteja, obratnih aktivov ali v diskusijah mladih proizvajalcev v drugih političnih organizacijah (ZK, sindikatu ali organih samoupravljanja) se odlikujejo po jasni, odkriti in kritični analizi in s stališča poznavanja lastne prakse in dejavnosti, pogostih opažanj, predlogov in iniciativ. Da je mladina politično aktivna pa nam v današnjih

dit, da z ideološko vzgojo vplivamo tudi na delovni uspeh. S pravilno formulacijo našega samoupravnega sistema, ki mu je osnutek nove ustave dal trdne temelje in s sodelovanjem mladih ljudi in organizacije pri reševanju družbeno političnih in gospodarskih problemov zahteva oboje: idejno politično in ideološko pravilni usmeritvi. Na ta način se lahko doseže dvoje: idejno izobraževanje bo bolj temeljito — izhajalo bo iz prakse, politično delo mladih pa se bo otreslo elementov prakticizma in stihije.

S tem razglabljanjem potolčemo prejšnjo trditev, da je mladina v našem kolektivu politično zelo aktivna. Toda stvar moramo pogledati tudi s te strani, kako zasledujemo politično aktivnost naših mladih upravljalcev. Mladina so-

delujoča v vseh organih samoupravljanja, sindikatu itd. med seboj ni trdno povezana zaradi oddaljenosti obratov, dninskih turnusov itd. Formulacije posameznih članov mladinske organizacije bi morale v bodoče sistematično zbirati, da ne pride do križanj med stališči za posamezen primer. Na osnovi takih zbranih stališč do določenega problema bi Tovarniški komite imel nalogo usmerjati posamezne diskutante da na različnih institucijah zastopajo enotno stališče. Na ta način bi se dalo odpraviti poudarek osebnosti v diskusijah mladih ljudi, ki jo upravičeno očitajo nekateri starejši tovariši. Da bi bil vsak mladinec — član tega ali onega organa v kolektivu moralno odgovoren Tovarniškega komiteju LMS tudi ne bi prišlo do tega, da se problemi, ki jih nakaže mladinec obravnavali preveč »mladinski« in ne kot splošni problem. Nesistematično zasledovanje aktivnosti mladine pa privede do splošnega mnenja, da mladina ni politično aktivna. Analiza vseh teh momentov daje okvirne smernice za bodoče delo naše organizacije za njeno organizacijsko rast in ideološko obogatitev. Idejno politično in ideološko delo bi v glavnem dobilo naslednjo karakteristično obliko: — idejno vzgojno delo mora biti tesno povezano z aktualno politično dejavnostjo in idejnim bojem;

— v središču idejno političnega dela mora biti proučevanje in reševanje bistvenih problemov in družbenih procesov v gospodarski organizaciji konkretno za naš kolektiv (prav tako tudi v komunih), ki jih je treba opazovati s temeljnimi zakonitostmi in aktualnimi problemi razvoja naše družbe kot celote;

— celotna dejavnost naše organizacije mora biti prežeta z idejno politično akcijo in s še intenzivnejšim vključevanjem mladih ljudi in reševanju pomembnih problemov našega nadaljnjega razvoja;

— treba je nadalje razvijati sistem in metodiko idejno vzgojnega dela upoštevajoč pozitivne strani iz stare prakse.

Le s tako organiziranim, aktivnim in dinamičnim ideološkim in političnim delom bomo v veliko večji meri kot doslej posegli na vsa področja družbenega življenja. S tako metodo dela bo dobivala mladinska organizacija našega kolektiva tisti ugled, kot ji kot političnemu faktorju v naši družbeni skupnosti pripada.

f. m.

DOPOLNITEV OSNUTKA PRAVILNIKA

(Nadaljevanje s 3. strani)

med enotami in se približajo doseženi rezultati v proizvodnji realnosti rezultatom osebnih dohodkov.

Da bi se stimulirali vzdrževalni obrati tudi takrat, kadar proizvodni obrati zaradi remontov niso dosegli takih rezultatov, ki bi bili skladni s prizadevanjem teh služb, se predlaga ukinitve cenikov za obračunske enote. Uporaba cenikov na enoto izdelka samo za strokovne in administrativne službe, ki niso direktno vezane na proizvodnjo, ne bi imelo ekonomskega in praktičnega pomena. Zato se predlaga, da bi se obračun osebnih dohodkov za obračunske enote izvršil na osnovi postavljenih gravitacijskih faktorjev, za strokovne in administrativne službe pa na osnovi povprečja dosežene vrednosti točke ekonomskih enot.

Spremenile so se dnevnice in znašajo za vodilne osebe v podjetju in za osebe nad 12 let prakse in višjo strokovno izobrazbo din 2500, za ostale osebe din 2000. V primeru prenočevanja na službenem potovanju se povrnejo stroški največ do din 1000.

Številne razprave o analitični oceni so privedle do ugotovitve,

da moramo takoj pristopiti k ponovni temeljiti analizi analitične ocene za vsa delovna mesta v podjetju.

Pri obravnavi dosedanjih pripomb na analitično oceno je komisija v tej smeri že postopala in začasno spremenila v nekaterih primerih analitično oceno le pri tistih delovnih mestih, kjer se je izkazalo, da je to nujno opravljeno potrebno glede na organizacijo in delovne pogoje in ne povzroča še nadaljnjih primerjav in odstopanj od dosedanjih razmerij.

Člane kolektiva, katerim se pripombe na analitično oceno niso upoštevale in so bile v precejšnji meri tudi opravičljive, prosimo, da z uvidenostjo vzamejo na znanje, da komisija spričo predvidene ponovne ocenitve, ki se bo izvršila v letu 1963, vseh pripomb ni mogla upoštevati, ker bi bilo s tem porušeno notranje razmerje drugih delovnih mest.

Eventualne pripombe na dopolnitev, osnutka pravilnika po tej spremembi naj se odslej pošiljajo upravnemu odboru, ki bo dokončno osvojil dopolnjen predlog in ga predložil delavskemu svetu v odobritev.

Objava v številki 10 »Štorskoga železarja« z dne 15. 10., da se

bo pravilnik uporabljal od 1. 7. in vršila izplačila 15. 11. skupno z razliko za III. tromesečje, je temeljila na predvidevanjih, da bi bil pravilnik sprejet v oktobru.

Nove objavljene dopolnitve in spremembe osnutka pa povzročajo, da se je predviden termin podaljšal. Tako bi novi pravilnik začel veljati in se uporabljati šele s 1. oktobrom.

Kako se bodo obravnavale izplačane akontacije v III. četrtletju in vsa nadaljnja izplačila, bo definitivno odločil ob potrditvi osnutka pravilnika delavski svet na osnovi rezultatov uspeha poslovanja.

Albin Miklave

**DOPISUJTE
V
SVOJE
GLASILO**

Naloge izobraževanja

PRINAS

Izobraževalna služba v podjetju stoji pred izredno odgovorno in težavno nalogo, sestaviti plan izobraževanja za naše podjetje in to ne samo za predstoječo sezono. Planirati mora trenutne potrebe po strokovnem usposabljanju in izobraževanju, obenem pa potrebe v skladu s perspektivnim razvojem podjetja, upoštevajoč rekonstrukcije v obratih. To ji bo uspelo le, če bo na podlagi sedanjega stanja kadrov izdelal plan kadrov za leto 1963 in perspektivni plan kadrov v skladu z razvojem podjetja. Ko bo ta plan sestavljen, bo odelek za izobraževanje lahko sestavil plan izobraževalnega dela, ki bo temeljil na ugotovljenih potrebah, glede števila in vrste kadrov, oziroma poklicev za posamezna delovna mesta.

V planu izobraževanja pa bo treba ugotoviti, katera znanja manjkajo proizvajalcem, kar pa bodo pokazali šele izdelani profili za posamezna delovna mesta.

Vse to je zahtevno delo, ki ga bo mogoče zadovoljivo opraviti le v najtesnejšem sodelovanju med upravo osnovnih sredstev, tehničnim sektorjem in z vsemi strokovnjaki v posameznih sektorjih. Le tako bomo lahko

— ugotovili število in vrsto poklicev potrebnih za posamezna delovna mesta;

— izdelali profile posameznih vrst strokovnih kadrov, kakšni ustrezajo proizvodnim sredstvom, tehnološkemu procesu in delovnim metodam v našem podjetju ter

— ugotovili roke v katerih je

treba izobraziti posamezne vrste kadrov, upoštevajoč obstoječe in perspektivno tehnične opremljenosti, delovnih in drugih pogojev.

Pri pregledovanju delovnih mest po sedanjem Pravilniku o oblikovanju in delitvi OD pa se je pokazalo, da bo treba pri izdelavi profilov izvršiti grupacijo sorodnih delovnih mest, ki bodo tako pravilno okategorizirana, obenem pa se bo lažje izdelal ustrezen profil za posamezna delovna mesta, oziroma poklice. Tako bomo dobili potrebe, ki nam bodo narekovale, kje je izobraziti, usposobiti v izobraževalnem centru in kje v poklicni šoli. Tudi naša Metalurško industrijska šola bo morala namreč zaprositi za verifikacijo svoje dejavnosti kot poklicna šola. Ta verifikacija mora biti izvršena do začetka šolskega leta 1963-64.

Ko smo pregledali delovna mesta po sedanjem Pravilniku o oblikovanju in delitvi OD, zahtevno delovnih mest in dejansko zasedbo, smo ugotovili, da bi morali priučiti ali usposobiti za izučene delavce okoli 460 metalurških delavcev in okoli 180 kovinarskih in ostalih delavcev. Nova grupacija in kategorizacija novih delovnih mest bo nakazala seveda drugačno število potreb.

Pri izučevanju in ostalem usposabljanju pa bomo morali še upoštevati, da bo treba precejšnjemu številu naših delavcev posredovati osnovno šolsko izobrazbo. Ugotovili smo, da imamo po obratih naslednje število delavcev, ki imajo samo takole osnovno šolsko izobrazbo:

Obrat	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	skupaj
Elektroplavž		1	3	18	7	7	4	6	46
Jeklarna	1	4	6	29	8	13	7	12	80
Valjarna	1	5	16	71	20	35	21	24	193
Livarna sive lit.		6	14	42	23	25	9	14	133
Livarna valjev		1	1	3		3		1	9
Modelna mizarna								2	2
Šamotarna			13	38	9	14	17	16	107
Mehanična del.				1		1			2
Obdelov. valjev				2		1			3
Elektrodelavnica				2					2
Promet		2	2	15	4	2		3	28
Ekspedit	1	2	6	13	8	8	8	14	60
Energetski odd.		1	3	4	2	4	1	1	16
Gradbeni odd.				4		5		1	10
Skladišče			1	7	2	1	3	4	18
Laboratorij			1	3		2	1	3	10
OTK				1	1	1	1		4
Komunalni odd.		1	2	9	4	1	3	7	27
Reševalna služba					1	2	3	3	9
Avtooddelek						1			1
Skupaj:	3	23	68	262	89	126	78	111	760

Avtomobilizem na višku

Od nas so se poslovili

Število ljudi, ki zapuščajo naš kolektiv zaradi odhoda na zaslužni počitek — v pokoj — vedno bolj raste. Tako je v tem letu do vključno meseca septembra prenehalo redno delovno razmerje 40 delavcem, zaradi pridobitve pravic do upokojitve ali zaradi upokojitve kot posledice invalidnosti. Ako te podatke primerjamo z letom 1961 vidimo, da je letos, samo v prvih devetih mesecih odšlo v pokoj 11 sodelavcev več kakor v istem razdobju v lanskem letu. Kakor običajno, smo se tudi v preteklem mesecu »oficielno« pri srčno poslovili od tistih, ki so zapustili naš kolektiv, toda tokrat od tovarišev:

PERPAR Franca, ki je bil v svojem 56. letu starosti starostno upokojen in je do upokojitve delal v livarni sive litine. V tem podjetju je delal polnih 35 let.

NOVAK Franca, ki je bil zaposlen v valjarni in ker, čeprav je 58 let star, še ni pridobil delovno dobo za redno upokojitve, njegovo zdravstveno stanje pa ni dovoljevalo opravljati še dalje zahtevnega dela, je bil invalidsko upokojen. V tem podjetju je delal 16 let.

VALENTINIČ Olga je nad 6 let pripravljala prehrano abonentom v naši menzi (DUR) kot kuharica. Bila je redno upokojena v 53. letu starosti.

ŽOHAR Alojza, sodelavca iz obrata valjarne, kjer je opravljal delo kovača nad 8 let. Zdravstveno stanje pa mu ni dovoljevalo nadaljnje zaposlitve, zato je bil v svojem 50. letu starosti invalidsko upokojen.

ŠKET Jožeta, najprej zaposlenega v jeklarni, kjer je bil po nesreči prizadet, da zaradi posledic ni mogel opravljati več svojega dela. Opravljal je nekaj časa delo vratarja, nato pa kontrolorja bolnikov do svojega 57. leta starosti, nakar je bil invalidsko upokojen, ker je tudi to delo zahtevalo napor, ki ga tov. Šket ni zmogel.

DOBRAJC Avgusta, po več kot 24 letih dela v tem podjetju, predvsem v sedlarski delavnici, je bil v svojem 56. letu redno upokojen.

POGELŠEK Marije, ki je delala kot progovna delavka v obratu promet nad 12 let. Z ozirom na skupno delovno dobo je bila v 54. letu starosti redno upokojena.

PLANK Franca. Sodeloval je predvsem v obratu šamotarne nad 17 let. Zdravstveno stanje pa mu ni dovoljevalo, da bi ostal dalje pri svojem delu, pa tudi drugo fizično manj zahtevno delo je bilo za njegovo bolezen preveč naporno. Vse to je prisililo tov. Planka, da je bil invalidsko upokojen že v svojem 48. letu starosti.

FLIS Karla, ki je bil zaposlen v tem podjetju preko 36 let, največ v livarni, kjer je bil do upokojitve referent priprave dela. V svojem 57. letu starosti je bil redno upokojen.

MEŽEK Franca, v našem podjetju zaposlenega kot varnostnega tehnika nad 13 let. V svojem 62. letu starosti je bil redno upokojen.

VREČKO Franjota, nazadnje zaposlenega kot komercialnega svetnika v komercialnem sektorju. V tem podjetju je sodeloval preko 10 let ter bil pred kratkim redno upokojen v svojem 65. letu starosti.

LAVRIČ ing. Rudolfa, ki je sodeloval s tem podjetjem 15 let, pretežno kot obratovodja valjarne in nazadnje kot šef priprave proizvodnje do dneva redne upokojitve v svojem 68. letu starosti.

ŠTOR Antona po 38. letih aktivnega sodelovanja v tem podjetju je v svojem 56. letu prenehal z delom, zaradi redne upokojitve. Bil je pretežno v valjarni.

ŠKANTELJ Antona, zaposlenega v tem podjetju nad 15 let, nazadnje kot arhivar. Bil je redno upokojen v svojem 59. letu starosti.

STRNAD Jakoba, ki je moral zapustiti redno delo že v svojem 45. letu starosti, ker zdravstveno stanje ni več dovoljevalo opravljati zahtevnega dela v obratu šamotarna, kjer je služboval polnih 23 let. Pregarjanje po okupatorjevih taboriščih je prav gotovo pripomoglo tov. Strnadu, da je moral predčasno zapustiti kolektiv zaradi invalidske upokojitve. Tov. Strnad je bil od 1. 10. 1942 do osvoboditve v nacističnih taboriščih, največ pa v zloglasnem Dachau.

Invalidsko je bila upokojena tudi tov. PERPAR Marija, v svojem 49. letu starosti in po 34. letu dela v podjetju.

Upokojencem je v imenu kolektiva izrekel zahvalo za večletno sodelovanje glavni direktor tovariš Tugomer Voga ter jim za-

želel, da bi preživeli še mnogo zdravih in zadovoljnih let ter v mislih spremljali naš napredek. Podpredsednik delavskega sveta podjetja tov. Viktor Opaka se je upokojencem zahvalil za sodelovanje v organih upravljanja in jim prav tako zaželel, da v zdravju in zadovoljstvu veliko let uživajo v novem razmerju ter v mislih in z dobrodošlimi nasveti sodelujejo še naprej s kolektivom za čimboljši in uspešnejši napredek podjetja. Prav tako je tov. Opaka upokojencem razdelil de-

narna priznanja za sodelovanje v tem podjetju.

V imenu upokojencev se je od nas poslovil tov. ing. Lavrič in se je ob tej priliki prav lepo zahvalil za dobro sodelovanje vsem članom kolektiva.

PIŠEJO NAM V ODGOVOR - Kdo je odgovoren?

Čutim se dolžnega, da odgovorim na pismo tov. Arha, vodji mostnega dvigala v Samcu.

Omenjeno mostno dvigalo je bilo zgrajeno iz raznih reparacijskih delov, ki so tista leta po vojni bila pri nas na skladišču.

Konstruktivna izvedba dvigala je klasične oblike, ki je značilna za leta po vojni. Takrat namreč še niso obstojala tehnično dovršena dvigala, kot je to danes, prav tako ni bilo urejenih varnostnih predpisov, katere je pri gradnji dvigal nujno upoštevati. Obstojata sicer mnenja, da se da z malimi stroški eno ali drugo izboljšati, vendar obstoječa izvedba ne dopušča raznih sprememb niti na kabini, niti na ustroju mačke.

Posebna komisija odredjena po tehničnem direktorju si je stanje mostnega dvigala na licu mesta ogledala in prišla do zaključka, da je rešitev možna le z izdelavo novega mačka s kabino, ker širjenje kabine ni možno v nobeno smer in namestitve uporov pri obstoječi kabini in mački ni izvedljivo.

Predlagano je, da se v prihodnjem letu izdela nov maček sodobne konstrukcije, da se s tem reši izboljšanje delovnih pogojev vodje dvigala, poveča storilnost in zmanjša stroške vzdrževanja.

Anton Kline

LEP SPOMIN

Mnogo časa je minilo, odkar sem opravljal počitniško prakso v našem kolektivu. Zelo rad se spominjam dni, katere sem preživel med delavci. Seznanjal sem se z njihovim delom, oni pa so

mi pri tem radi priskočili na pomoč. Poleg njihovega dela pa sem spoznal tudi njihovo zavezo odgovornosti pri samoupravljanju. Imeli so večkrat stiske, na katere so me povabili, da sem se poglobljeval z njihovimi težavami, katere so reševali s skupnimi močmi. Na praksi sem se seznanil z delom v obratu, kar mi zelo koristi pri teoretičnem pouku v šoli, prav tako pa tudi pri praktičnem pouku v delavnicah, kajti tu spoznavamo osnovna praktična dela, katere uporabljajo v metalurških obratih.

Za pomoč in navodila pri delu se zahvaljujem vsem delavcem metalo-grafskega laboratorija in delavcem na aglomeraciji. Z njimi sem preživel najlepše dni počitnic. Posebno zahvalo pa izražam referentu kadrovskega oddelka, ki je vse praktikante vzpodbujal pri njihovem nadaljnjem delu.

Prakso, katero sem opravljal letošnje leto v našem kolektivu, mi bo ostala dolgo v lepem spominu.

Tovariško vas pozdravlja

Jurkovšek Ivan

DUET

Francelj: »Zdravo Janez! Kako pa kaj pevski zbor, imate dobro obiskane vaje?«

Janez: »Veš Francelj, vse tako izgleda, da bo moral pevski zbor v pokoj.«

Francelj: »Zakaj?« »Kako?«

Janez: »Prvič smo že postali pensionisti, ker pojemo že 35 let, drugi pa zato, ker v Štorah ni mladine, ki bi prevzela naše delo.«

Oba: »Slab odnos do pevske kulture!«

Komunalne skupnosti zavarovancev

Zakon o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja, ki ga je sprejela Zvezna ljudska skupščina na svojem zasedanju dne 23. maja letos, določa, da se zavarovanci zaradi upravljanja socialnega zavarovanja, v občinah, republikah ter v federaciji združujejo v posebne samoupravne organizacije, v tako imenovane (skupnosti) zavarovancev. Te skupnosti, ki so obvezna združenja vseh zavarovancev določenih kategorij, posebej za delavce in posebej za kmete, so organizacije, ki po načelu vzajemnosti in solidarnosti odločajo o ukrepih s področja svoje dejavnosti, tako glede pravice zavarovancev, zbiranja sredstev za pokrivanje nastalih obveznosti ter končno plodonosnega nalaganja imovine v namene, da se varstvo zavarovancev ustrezno zboljša, ali pa ublažijo njihove obveznosti skladov.

Skupnosti zavarovancev se ustanovijo v posameznih občinah ali za območje več občin, v republikah in federaciji. Od teh so najzanimivejše skupnosti v občinah, ker so te osnovne celice socialnega, predvsem pa zdravstvenega zavarovanja ne le glede zbiranja in razporejanja sredstev, temveč tudi zaradi dejstva, da bodo te (skupnosti) zavodi za socialno zavarovanje, ki jih bodo te skupnosti ustanovile, nosilci zelo pomembnih skladov in pristojni za odločanje o vseh pravicah iz socialnega zavarovanja, torej tudi o tistih, ki se priznavajo v breme skladov pod upravo republiških skupnosti zavarovancev (za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter otroške dodatke). Od pravilne politike pri izvajanju socialnega zavarovanja teh skupnosti je torej predvsem odvisno, ali bodo zavarovanci kot ustvarjalci in kot potrošniki sredstev za socialno zavarovanje imeli za svo-

je prispevke dejansko ekvivalentno varstvo. Zaradi tega je prav, da se podrobneje seznanimo še posebej z nalogami skupnosti zavarovancev, z njihovimi pravicami in dolžnostmi.

Komunalno skupnost zavarovancev ustanovi občinski ljudski odbor na skupnem zasedanju obeh zborov. Tako skupnost se lahko ustanovi za območje ene ali pa več občin. Pri oceni, ali bomo ustanavljali te skupnosti le za območje ene občine ali pa bomo združevali več občin v eno komunalno skupnost, je treba imeti pred očmi, da uspešno izvajanje socialnega zavarovanja predpostavlja in zahteva določeno velikost skupnosti, da je poslovanje le tedaj uravnoteženo in teče brez večjih pretresov, če so riziki zdravstvenega zavarovanja (bolezni, smrti, porodi itd.), ki ga upravlja ta skupnost, čimbolj enakomerno porazdeljeni v prostoru in času. Najenakomernejšo razporeditev dosežemo, kadar so v skupnosti vključene kategorije zavarovancev, ki živijo in delajo v enakih ali podobnih pogojih in če je skupnost čimvečja po številu zavarovancev. Le v takih skupnostih lahko slučajne pojave bolezni, porodov, smrti itd. statistično ugotavljamo kot določeno zakonitost v dogajanju skupnosti ter tako za vsako in za daljše obdobje vnaprej predvidevamo, kakšne obveznosti bo skupnost imela do svojih zavarovancev.

Ta dejstva govorijo seveda za to, da bi bilo najracionalnejše, če bi vse zavarovance cele federacije vključili v eno skupnost zavarovancev z enotnim centralnim skladom. To bi seveda zgolj s stališča potrošnje sredstev in ugotavljanja gostote pojavljanja rizikov bilo najracionalnejše. Na potrošnje sredstev pa ne vpliva le velikost rizične skupnosti. Ugotovljeno je, da je možno doseči

najracionalnejšo potrošnjo sredstev za socialno zavarovanje tudi v manjši skupnosti tedaj, če zavarovanci sami čimbolj neposredno gospodarijo z zbranimi sredstvi in če so organi, ki jim je zaupano odločanje o pravicah iz socialnega zavarovanja, čimbližje njim in s tem čimbolj dostopni kontroli zavarovancev samih. Ti dve načeli skrivata v sebi določeno protislovje in je zaradi tega treba iskati rešitev v takem obsegu skupnosti, da zadovolji obe. Upoštevati je seveda treba tudi, da je za rizike zdravstvenega zavarovanja, ki so kratkoročnega značaja, potrebna občutno manjša skupnost, kot pa za pokojnine in invalidske dajatve.

Zdravstveno zavarovanje je postalo z novim zakonom komunalna služba in se torej upravlja na istem nivoju, kjer je že dosedaj zdravstvena služba. Isti organi in iste skupnosti ter organizacije državljanov nosijo odgovornost za uspešno poslovanje obeh. Skladi se zbirajo in trošijo pod neposredno kontrolo in odgovornostjo komune kot celote. Odločiti je treba le, ali je ena sama komuna zadosti velika rizična skupnost za uspešno poslovanje zdravstvenega zavarovanja, ali pa je treba v skupnosti združiti več občin in ustanoviti medobčinski sklad zdravstvenega zavarovanja. Če bo treba ustanoviti sklad oziroma skupnost za več občin, tedaj bomo morali odločiti o tem sporazumu občinski ljudski odbori vseh zainteresiranih občin.

Pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da bi določena občina lahko imela lastno skupnost zavarovancev, bo določila republiška skupnost oziroma do njene ustanovitve za prve komunalne skupnosti pa skupščina republiškega zavoda za socialno zavarovanje v sporazumu z republiškim izvršnim svetom.

Da bo spajanje občin v eno komunalno skupnost zavarovancev potrebno, govori dejstvo, da že sedaj obstajajo velike razlike v izdatkih, še bolj pa v dohodkih okrajnih skladov zdravstvenega zavarovanja, ko gre vendarle za večja rizična območja, kot pa bodo bodoče komunalne skupnosti. Če sedanja območja okrajev razdrobimo na občinske skupnosti, ki so po svoji gospodarski razvisti, gostoti mreže zdravstvenih ustanov itd. bolj nehomogene kot okraj, tedaj bodo seveda med dohodki in izdatki komunalnih skladov ter končno glede suficitnosti ali deficitnosti nastale občutne razlike, kot pa so sedaj med okraji. Treba bo torej občine, v katerih ob normalni obremenitvi z obveznostmi, ki jih določa zakon o zdravstvenem zavarovanju, in ob normalnem izravnavanju razlik s pozavarovanjem v republiškem merilu, ne bo mogoče uravnovežati izdatkov z dohodki, do take mere, da bi se lahko vzdržavale same, pripojiti oziroma združiti v eno ali pa več drugimi občinami v eno komunalno skupnost z enim skladom zdravstvenega zavarovanja.

Pri tem seveda lahko pride do tega, da tista občina, ki predvideva v svojem poslovanju presežke, ne bi bila voljna pridružiti se taki občini, za katero se že vnaprej ve, da bo v poslovanju zdravstvenega zavarovanja imela primanjkljaje. Kadar se glede tega občinski ljudski odbori ne bodo mogli sporazumeti bo o sporu odločil republiški izvršni svet oziroma organ, ki ga bo ta poblastil.

Združevanje občin v eno komunalno skupnost ne bo možno zgolj ob prvem ustanavljanju skupnosti, marveč tudi kasneje. Ta ureditev je predvidena kot proces prilagajanja organizacijske strukture zdravstvenega za-

varovanja vsakočasnim potrebam in finančnemu stanju, ki se lahko in se tudi verjetno bo spreminjalo. Potreba po spajanju komunalnih skupnosti v eno se bo pokazala lahko tudi tekom njihovega poslovanja. Prav tako se bo mogla kasneje izločiti posamezna občina iz že obstoječe komunalne skupnosti in ustanoviti lastno skupnost za območje občine. Čim bodo dani ugodni ekonomski pogoji za tak ukrep in s tem verjetnost, da bo nova komunalna skupnost lahko uspešno poslovala, bo občinski ljudski odbor po lastni oceni mogel odločiti, da se območje občine iz skupnosti izloči in ustanovi lastna skupnost zavarovancev. Prilaganje organizacijske strukture in s tem tudi območja, za katere se bodo v bodoče oblikovali skladi zdravstvenega zavarovanja, je v novem zakonu zajamčeno. To pa je en pogoj več, da bodo rizične skupnosti zdravstvenega zavarovanja lahko v vsakem času delovale na takem območju in za tako število zavarovancev, da bo do največje možne meje zadovoljeno zahtevam o katerih smo že zgoraj govorili.

Da bo zajamčena sprotna kontrola uspešnosti poslovanja komunalne skupnosti, ustanovljene za več občin, in da se bo lahko ocenjevalo, ali je skupnost prevelika ali premajhna, bodo zavodi za socialno zavarovanje, kadar bo skupnost ustanovljena za več občin, vodili sklade za vsako občino posebej, čeprav bo dejansko šlo za enoten medobčinski sklad. Ta sklad bo upravljala skupščina komunalne skupnosti kot organ skupnosti. Da pa se znotraj komunalne skupnosti ustvari možnost samoupravljanja zavarovancev prav vsake občine posebej, predvideva zakon, da se v obči-

(Dalje na 7. strani)

TEHNIČNI PODLISTEK — TEHNIČNI PODLISTEK — TEHNIČNI PODLISTEK — TEHNIČNI PODLISTEK — TEHNIČNI PODLISTEK — TEHNIČNI PODLISTEK

TIPIZACIJA V DVIGALOGRADNJI

Beseda tipizacija je že danes zelo razširjena in jo uporabljajo v najrazličnejših industrijskih vejah ter igra vidno vlogo v posameznem podjetju. Ne gre je zamenjati z besedo standardizacija, njena vloga je uzakonjena in priznana v državnem merilu — JUS. S tem člankom želim vzbuditi zanimanje za tipizacijo posameznih strojnih elementov, predvsem dvigalnih naprav, v našem podjetju, kakor tudi za razumevanje in podporo.

Dolžnost vsakega konstrukterja, tehnologa, ekonomista bi bila, da se seznani z osnovnimi načeli tipizacije in jo uporablja kjerkoli se da. Znano je, da je proti takšnemu načinu še precej odpora bodisi med mlajšo, še bolj med starejšo generacijo, ki izvira iz mišljenja, da ima vsak stroj svoje individualne lastnosti in katere je treba reševati individualno. Toda s temeljito spoznavo in analizo vseh lastnosti različnih strojev ali naprav se gotovo da izdelati najbolj primerno tipsko vrsto.

Naj navedem nekaj primerov, ki dovolj nazorno kažejo kako nujno je preiti na tipizacijo. Vsak žerjav (v naši terminologiji imenovan »mostno tekalo dvigalo«), bi moral na primer imeti naslednje rezervne dele:

2 kom. — gonilno tekalo kolo za pogon mostu; 2 kom. gonilno tekalo kolo za pogon mačke; 2 kom. zobati venec za mostno tekalo kolo; 2 kom. — zobati venec za tekalo kolo mačke; 2 kom. — pastorek za pogon mosta; 2 kom. — pastorek za pogon mačke; 1 kom. — veliko zobato kolo bobna; 1 kom. — malo zobato kolo bobna; večje število zobnikov za zobata predležja; 1 par zavornih čeljusti; 2 stavka usnjenih vložkov; 2 kom. osi za tekala kolesa mostu in mačke; žično jekleno vrv od 30 do 125 mm, premera 8 mm,

10 mm, 13, 16, 18, 20, 22, 24, 27, 28, 30 ali 31 mm.

Dalje električni motor za vsak pogon, končno stikalo, precejšno število drsnih in kotalnih ležajev itd.

Če ima podjetje recimo 50 različnih žerjavov, tedaj znaša število rezervnih delov:

100 kom. — tekalnih koles za most; 100 kom. — tekalnih koles za mačke; 100 kom. — zobatih vencev mostu; 100 kom. — zobatih vencev za mačke; več sto različnih zobatih koles, mnogo ležajev itd. in vsi ti elementi so med seboj različni. Marsikdo bo dejal — toliko različnih koles pa res ni — lahko se prepriča, ker takšen primer kot v mnogih podjetjih je tudi pri nas. Res je, da ne hranimo toliko število rezervnih delov; imamo le najnujnejše, vendar je že sedaj tega najnujnejšega ca. 40 ton. Moramo pa priznati, da gremo z rezervnimi deli v preveliko skrajnost in bo nujno morala zaloga narasti še minimalno za 20 ton odlitkov, če nečemo tvegati izpada v proizvodnji. Kolikšne ogromne vsote ležijo zategadelj zmrznjene v skladišču in kolikšen obseg zavzemajo samo pripravljala dela, bi bilo zanimivo analizirati.

Zamislimo si, da nam počti eno tekalo kolo na mostnem dvigalu v rudnem dvoru električnega plavža. In brez enega samega tekalnega kolesa, zobatega venca, zobnika ali električnega motorja, dvigalo obstane. Če nimamo rezervnega dela, ga moramo izdelati. Za najmanjši zobnik na tem mostnem dvigalu potrebujemo minimalno 6 ur, da ga izdelamo, za večji zobnik 12 ur, če je na razpolago material. Za zobato kolo ali tekalo kolo pa 4 do 6 mesecev. In kako naj dela električni plavž brez dvigala, ki mora dnevno izprazniti 50 in več vagonov,

enako velja za livarno, jeklarno, valjarno. Kako lahko mi ugotovimo na katerem dvigalu in kateri zob zobnika se bo zlomil in kdaj se bo zlomil? Smo tukaj, da odpravljamo napake, da preprečujemo razne zleme, ki bi sicer nastali. Toda kot pri kolesu lahko nenadoma počti zračnica ali čitamo stumoglavilo je letalo itd., tako iznenada lahko pride do okvare pri dvigalu, ki je noč in dan v obratovanju že skozi vsa leta. Mnogo prahu se recimo dvigne, kadar pregori električni motor. Če ni na razpolago rezervni motor, je potrebno poleg menjave motorja še preurediti ali izdelati nov podstavek, kar je daleč bolj zamudno kot menjava motorja samega in na koncu se vidi, da je potrebno menjati še sklopko, ki le za nekaj milimetrov diferira in tako ne pride v prijem z nasprotno obstoječo sklopko.

Danes postavljajo zahtevo obrati, da vse strojne naprave brezhibno delujejo ne samo 8 ur, ampak 16 in celo 24 ur dnevno, skratka neprekinjeno. Mimo grede povedano že sam pregled 5 minut od strani vzdrževalcev, obratom ne gre v račun. Toda ti ljudje ne pomislijo, da so ključavničarji na dvigalni napravi ravno radi njihove varnosti, zaradi varnega in nemotenega obratovanja in da bi ključavničarji raje bili na varnih tleh, kot pa da se spenjajo po zadimljenih in zaprašenih dvigalih. Vsi smo si edini, da je poglavitna in v prvi vrsti — proizvodnja, toda ne za vso ceno, a najmanj za ceno delavčeve varnosti.

Našel sem le nekaj problemov s katerim se dnevno srečujemo ne samo mi vzdrževalci, temveč tudi obrati proizvajalci, ki v svoji vnemi za večjo in kvalitetnejšo proizvodnjo zanemarijo strojne naprave.

Toda ne pozabimo, da so se v zadnjih desetih letih ostala nam

podobna podjetja tako močno razvila in sodobno opremila, da jih bo le težko dohiteti. Zato se moramo ob vsaki priložnosti zavedati, da nima bodočnosti industrija, ki nima v sebi kali tehničnega razvoja in napredka. Treba se je vključiti v dnevno problematiko, v razvoj po svetu, spremljati razprave v tehničnem dogajanju, objavljene raziskave uporabiti pri lastnem izdelku ter jih prenesti v naše razmere. Nedvomno bi se pri nas dalo marsikaj narediti, saj imamo močan tehnični kader. Marsikaj in marsikje se zatekamo k tujemu konstrukterju ali proizvajalcu, kar v vseh primerih gotovo ni upravičeno. Tehničnemu kadru je treba zaupati, mu dajati vedno nove naloge, kajti samo problemi ga bodo krepili in vzpodbujali k vedno koristnejšemu izdelku in iznajdbami.

Analiza razmer naših mostnih tekalnih dvigal kaže precej zgovorno sliko. Tu ne mislim samo na obratovalne motnje zaradi raznih popravil, marveč na izkoriščenost možnosti dvigalne naprave. Koliko časa in energije izgubimo zaradi zastarelih, pretežkih in predvsem prepočasnih gibov dvigalne naprave.

Poglejmo hitrosti posameznih gibov mostnih tekalnih dvigal samo v livarni:

Nosilnost v tonah	Glavni dvig m/min	Pomožni dvig m/min	Maček m/min	Most m/min
2	7	—	20	42
15/3	12	8,5	34	80
5	8	—	29	80
30/5	3,8	12	27	80
40/10	3,7	12,5	31	67
10	16	—	44	80
5	8	—	26	40
15	14	—	30	30

Zelo primerne hitrosti za naša dvigala v livarni bi bile:

Nosilnost v tonah	Glavni dvig m/min	Pomožni dvig m/min	Maček m/min	Most m/min
2	25	—	40	80
5	25	—	40	80
15/3	20	32	40	80

Slično imamo v jeklarni 10 in 15 ton dvigalo, ki prenašata v glavnem težo 2 do 3 tone, le občasno se dvigne ponovco, ki je težka ca. 12 ton. Tako bi 15 ton mostno dvigalo moralo meti vsaj še pomožni dvig za dviganje treh ali petih ton z večjimi brzini ter škripčevnik z 4 kratnim obseženjem in ne z 8 kratnim, kot ima to sedaj, kar bi se na času znatno poznalo.

Še bi lahko naštevali neekonomičnosti naših dvigalnih naprav, kar v znatni meri občutijo osnovni obrati, katerim ta nepopolno izkoriščena dvigala pripadajo. Vse to pa je posledica različnih gledišč posameznih konstrukterjev, ki izhajajo iz raznih osnov in danes že zastarelih predpisov ter ne temelje na strogo teoretičnih osnovah ali eksperimentalnih izsledkih.

S tipizacijo raznih strojnih elementov kot so tekala kolesa z zobatimi venci, pastorki, reduktorji, sklopke, zavore, vrvni koluti, vrvi in ležaji ter ne nazadnje električni motorji, končna stikala, kontrolerji itd. ter z razumno opredelitvijo nosilnosti in hitrosti gibov posameznih dvigal bi se:

1. znatno zmanjšalo število rezervnih delov;

2. motnje in zastoji zaradi remontnih del bi padla na minimum;

Komunalne skupnosti zavarovancev

nah na območju komunalne skupnosti za dve ali več občin, lahko ustanovijo odbori ali sveta zavarovancev. Te svete ustanavlja skupščina komunalne skupnosti s statutom, ki določa, kako se ti organi volijo, kakšen je njihov delokrog in kakšno je njihovo razmerje, do skupnosti in skupščine. Predvsem pa bo naloga teh odborov oziroma svetov, spremljati izvajanje socialnega zavarovanja na območju svoje občine, skrbeti za oblikovanje dohodkov, analizirati vplive na višino stroškov, pripravljati in predlagati ukrepe skupščini skupnosti ter skratka skrbeti za povezavo med zavarovanci in organi oblasti ter s takimi organizacijami v občini.

Komunalne skupnosti zavarovancev, ustanovljene posebej za delavsko socialno zavarovanje, posebej pa za zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev, bodo seveda imele svoje organe, ki bodo sprejemali sklepe in ukrepe v zvezi z izvajanjem zdravstvenega zavarovanja. Samoupravni organ komunalne skupnosti zavarovancev, preko katerega zavarovanci posredno upravljajo sklade in izvajajo zavarovanje, je skupščina skupnosti. Skupščine volijo posredno volilna telesa, katerih izvolitev in sestavo bo določila ljudska republika. Mandat članov skupščine traja štiri leta, s tem, da se vsako drugo leto voli na novo polovica članov. Kot svoje pomožne organe za izvrševanje posameznih nalog skupščina lahko izvoli oziroma ustanovi odbore in komisije.

Skupščina je torej po zakonu edini obvezni organ skupnosti. Ustanovitev odborov in komisij je prepuščena njeni lastni oceni ter je s tem odločanje o tem prilagojeno vsakokratnim potrebam. Zaradi tega vse pristojnosti s področja komunalne skupnosti pripadajo skupščini. Skupščina

odloča o ukrepih za oblikovanje sredstev za sklade in o organizaciji službe na svojem področju, dolžna je zbirati sredstva na tak način in v takih časovnih razdobjih ter z njimi tako gospodariti, da omogočajo zavarovancem redno in nemoteno uveljavljanje svojih pravic. Prav posebej pa zakon nalaga skupščinam:

— da sprejmejo program dejavnosti socialnega zavarovanja za svojo skupnost, da odredijo politiko črpanja sredstev skladov skupnosti in dajejo smernice za poslovanje službe socialnega zavarovanja z namenom, da bo uveljavljanje pravic zavarovancev čimboljše in čim smotrnejše, da skrbijo za varčno uporabljanje skladov in plodonosno nalaaganje razpoložljivih sredstev;

— da sprejemajo splošne določbe o zdravstvenem zavarovanju in njegovem izvajanju, kadar so po zakonu za to pooblašene, da določajo stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje ter razporejajo ta prispevek na funkcionalni del, ki rabi za pokrivanje obveznosti sklada do zavarovancev, in na režijski dodek za stroške izvajanje službe, da sprejemajo finančni načrt in zaključni račun skupnosti in odločajo o dopolnilnih sredstvih za uravnoteženje financ sklada in o načinu pokrivanja primanjkljajev sklada;

— da odločajo o ustanovitvi komunalnih zavodov za socialno zavarovanje kot organov, ki jim zakon poverja izvajanje zdravstvenega zavarovanja, da potrjujejo statut zavoda in določajo svoje predstavnike v organe družbenega upravljanja;

— da odločajo o uvedbi razširjenega zavarovanja, to je o uvedbi takih novih pravic za zavarovance, ki v zakonu o zdravstvenem zavarovanju niso predvidene.

Skupščinske skupnosti imajo v novi ureditvi večje in odgovornejše naloge ter pristojnosti, kot pa so jih imele dosedanje skupščine okrajnih zavodov za socialno zavarovanje. Samoupravne funkcije skupščine komunalne skupnosti so poglobljene in dopolnjene z novimi nalogami. S tem komunalna skupnost postaja prava avtonomna organizacija zavarovancev ter pomemben družben in političen činitelj v komunih.

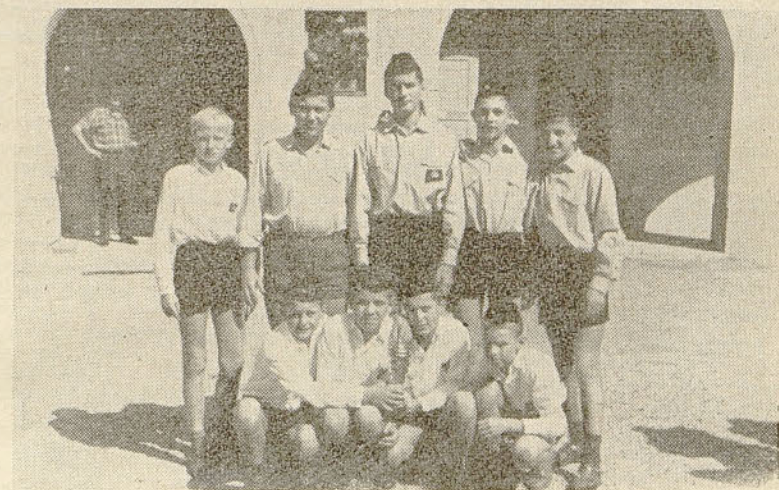
Postavljanje programa dejavnosti zdravstvenega zavarovanja v komunalni skupnosti zavarovancev in s tem v komunah, ki jih ta zajema je najpomembnejša in najodgovornejša naloga skupščine komunalne skupnosti. Temu programu dejavnosti ustreza na drugi strani program zdravstvenega varstva, bodisi perspektivni ali pa kratkoročnejši, ko določa raven zdravstvenega varstva zavarovancev. Vskladitev teh dveh programov in njihova prilagoditev potrebam ter ekonomskim možnostim na območju komunalne skupnosti in samoupravnih organov zdravstvenih zavodov. Od realnega postavljanja pogojev in obsega varstva v teh programih je odvisno koliko sredstev bo komunalna skupnost morala zbrati na svojem območju za realizacijo teh programov. Ta sredstva seveda ne bi smela presegati realnih možnosti v določenem časovnem razdobju. Zaradi tega bo te programe treba izdelati za isto razdobje, za katero se sestavljajo programi razvoja gospodarstva; na isto razdobje se morajo razporediti stroški službe oz. se morajo določiti stopnje prispevka iz osebnega dohodka za zbiranje sklada zdravstvenega zavarovanja. Kako pomembno je realno načrtovanje in predvidevanje stroškov na eni in mase sredstev za osebne dohodke na drugi stra-

ni, vidimo iz tega, da zakon nalaga izrecno sami komunim, da mora zbrati dopolnilna sredstva, kadar bi programi zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja bili tako široki, da bi presegli realne in normalne možnosti skupnosti. Programiran je za daljše časovno razdobje ter realna ocena položaja sta garancija, da bo komunalna skupnost poslovala normalno in jamčila zavarovancem pravice iz zakona o zdravstvenem zavarovanju, če bo imela boljše pogoje, pa celo razširjeno zdravstveno varstvo v obliki dodatnih pravic.

Za realizacijo programov zdravstvenega zavarovanja in finančnih letnih načrtov skupnosti mora imeti skupnost lasten sklad. Ta se oblikuje s prispevki, katerih višino določa skupnost v sporazumu z občinskim ljudskim odborom, v okviru maksimalne do-

pustne prispevne stopnje, ki jo določi skupščina republiške skupnosti zavarovancev v sporazumu z izvršnim svetom. Na tak način se določa tako imenovana redna prispevna stopnja, ki jo plačujejo tiste organizacije iz sredstev za osebne dohodke ali iz programa, ki imajo normalne stroške za zdravstveno zavarovanje presegajo določeno normalo, bodo morale plačevati še dodatni prispevek v breme svojih poslovnih stroškov. Tudi višino dodatnega prispevka določi skupščina komunalne skupnosti skupno z občinskim ljudskim odborom, stopnja dodatnega prispevka pa ne sme presegati polovice splošne stopnje, določene za zdravstveno zavarovanje, sredstva zbrana na ta način, pa ne smejo biti večja od 25% sredstev zbranih s splošno stopnjo.

(Konec v prihodnji številki)

V zadnji številki »Železarja« smo objavili, da so pionirji Gasilskega društva Štore zasedli na republiškem tekmovanju 3. mesto ter s tem osvojili pokal. Tokrat predstavljamo pionirsko ekipo po tekmovanju ko je prejela pokal

TEHNIČNI PODLISTEK — TEHNIČNI PODLISTEK — TEHNIČNI PODLISTEK — TEHNIČNI PODLISTEK — TEHNIČNI PODLISTEK — TEHNIČNI PODLISTEK —

TIPIZACIJA V DVIGALOGRADNJI

3. znatno večja proizvodnja ob pravilno izbrani hitrosti raznih gibov mostnega tekalnega dvigala.

Za ilustracijo in da poudarimo pomen tipizacije ter pravilno izbiro hitrosti posameznih gibov bi omenil, da znaša stojnina železnici zaradi prepočasnega izpraznjenja vagonov na aglomeraciji, tudi 1,5 milijona mesečno, kar nam da precej misliti. Tu pa ni bilo nobenih zastojev zaradi vzdrževanja ali okvar dvigala. Na drugi strani pa smo deležni kritike, ker mora nek obrat za mesečno vzdrževanje treh žerjavov plačati 16 tisoč dinarjev. Zahteva da moramo podati obrazložitev in to s predpostavko, ker v celem mesecu niso bili vsi trije žerjavi niti 2 ure v popravilu. Tu smo brez besed. Želimo samo, da bi v vzdrževanju dosegli (nekoč) takšen uspeh, da bi tudi teh 16 tisoč dinarjev odpadlo. In za koliko se ta vsota poveča, če bi bila dvigala zaradi vzdrževanja del večkrat izven pogona. Redki so večji zastoji, toda danes so naša dvigala že v toliki meri iztrošena, da je vzdrževanje teh zelo težko in v gotovih primerih tako rekoč nemogoče.

Nujno je, da smo pričeli s tipizacijo dvigalnih naprav, da pridemo v postopno zamenjavo celotnih sklopov, da sočasno prilagodimo vse hitrosti raznih gibov (vožnja mostu, mačke, dvizno hitrost glavnega in pomožnega dviga) potrebi obrata s ciljem večje storilnosti, istočasno odpadejo komplicirana vzdrževalna dela ter nevarnost zastojev.

Zaradi vedno večje odgovornosti, ki jo ima podjetje napram delavcu, se zahteva tudi popolnejša stoodstotna varnost. Tem zahtevam v popolni meri ugoditi je zelo težko, ker pri nas še ne obstojajo državni ali republiški tozadevni predpisi. Imamo sicer interne predpise, povzete iz tuje li-

terature, katere si pa različni ljudje različno razlagajo.

Vsekakor mora biti dvigalo zgrajeno tako, da je vzdrževanje enostavno in varno. Vozačeva kabina mora biti udobna, vodja dvigala pa naj po možnosti sedi in mora imeti popoln pregled nad delovnim prostorom. Pozimi naj bo prostor ogrevan, pri večji temperaturi hlajen. V gotovih primerih mora biti urejena klimatska naprava.

Ker so mostna dvigala tesno povezana z delovnim procesom, se zahteva tudi popolna obratovalna varnost, da ne bi prišlo do izpada proizvodnje. Tako že zahtevajo danes predpisi (tuji predpisi), da se montirajo avtomatično delujoči preknijevalci, ki zaustavijo dvigalo na koncu vsakega gibanja (ne samo dvizno gibanje), dajlje fotoelektrično delujoči preknijevalci, ki preprečujejo trk dveh dvigal na isti tekalni progi. Pri livarskih dvigalih se uporabljata dve paralelno tekoči žični prvi, ki preprečujeta katastrofalen padec ponovce s staljenim železom v primeru, da bi se ena vrv odtrgala, kakor tudi dve vžigalni zavori, ki mora ločeno vsaka za sebe obdržati polno obremenitev.

Prav tako se zahteva varnost za električno opremo kot: ozemljitev s posebnim drsnim vodnikom, namestitev relejev, ki preprečujejo poškodbe pri preobremenitvi ali prevelikem padcu napetosti, raznovrstne vezave, ki omogočajo postopno regulacijo hitrosti pri sicer enojnem strojnem prenosu in še vrsto različnih naprav.

Kako bo mogoče vskladiti vrsto teh dodatnih zahtev in izpopolnitev, ki bodo prej ko slej našla pot tudi na naša domača dvigala?

Pred nami stoji torej velika naloga, katere se moramo lotiti dosledno, še zlasti sedaj, ko prihajamo v rekonstrukcijo posamez-

nih obratov ter s tem v zvezi k izboljšavi in izpopolnitvi transportnih naprav. Ročno dviganje, prenašanje, transportiranje naj opravijo stroji in naprave, katere človek le nadzoruje in vzdržuje.

Kline Anton

Predno bom skušal odgovoriti na to vprašanje je potrebno, da opišem razvoj in nastanek kompresorske postaje.

Takoj po končani drugi svetovni vojni, je nastala povečana potreba po komprimiranem zraku, zaradi česar je bila poleg današnje jame za katranizacijo cevi postavljena zasilna kompresorska postaja s kompresorjem »Porkorny« kapacitete 2,7Nm³/min in pritiska 8 atm. Leta 1949 sta zaradi potreb nabavljena še kompresorja »CTP Chicago« s po 3Nm³/min in 6 atm. pritiska. Že kmalu potem so potrebe po komprimiranem zraku prerasle zmogljivosti kompresorjev, ki so dajali skupno 8,7Nm³ zraka na minuto. Ta kompresorska postaja je bila samo nekaj provizorij, saj se je naprej vedelo, da bodo s povečano proizvodnjo v novi livarni in ostalih obratih potrebe po komprimiranem zraku iz leta v leto naraščale. Zaradi tega je bila v sklopu zgradbe livarne postavljena leta 1952 nova kompresorska postaja s prejšnjimi kompresorji in z novim kompresorjem »Ingersoll« kapacitete 25Nm³/min. pri 7 atm. pritiska.

Računalo se je, da bo kapaciteta take kompresorske postaje z rezervoarji za komprimiran zrak zadoščala za potrebe celotne tovarne za daljše obdobje. Res je, da je ta računica izpočetka to potrjevala, saj je kompresor »In-

Kako je s komprimiranim zrakom

gersoll« vse do leta 1956 obratoval do največ 2/3 svoje zmogljivosti, ostali trije kompresorji pa sploh niso bili v pogonu, sicer se pa na tem mestu niso skladali z mnogo težjim kompresorjem »Ingersoll«.

Z uvedbo dodatne kurjave SM peči z mazutom so se potrebe po komprimiranem zraku znatno povečale, uvedbe novih tehnoloških postopkov v proizvodnji po osnovnih in pomožnih obratih pa so povečale porabo komprimiranega zraka preko zmogljivosti kompresorja »Ingersoll«, kateri dela neprekinjeno od leta 1956 z izjemo letičih popravil. Zato sta se oba »Chicago« kompresorja leta 1958 prestavila na skrajne konce instalacij komprimiranega zraka v jeklni in na elektroplavž z namenom, da pokrijeta konice v porabi komprimiranega zraka. Ta rešitev je nekaj časa zadoščala, danes pa že tudi to ne več.

Mislím, da je že iz dosedaj napisanega razvidno, zakaj toliko pomanjkanje komprimiranega zraka. Mnogo pa k temu pomanjkanju pripomorejo netesne instalacije v obratih in pa slabo vzdrževano pnevmatsko orodje, v veliki meri pa tudi razna nepotrebna izpihavanja. Ne vem, imam pa občutek, da vlada splošno mnenje, da je zrak zastoj, vendar ni tako; na vsakem netesnem mestu izgubljam dragocen denar posebno v tem, da proizvodnja ne

teče gladko, kot bi morala.

Gotovo bo kdo postavil vprašanje, kaj je bilo storjenega, da se prepreči to težko stanje in zakaj se ni nabavilo drugi kompresor. V odgovor naj navedem samo to, da je uprava podjetja storila vse, kar je bilo v njeni moči, da nabavi novi kompresor, vendar to ni bilo mogoče, ker ni bilo deviz za nabavo novega kompresorja.

Situacija s komprimiranim zrakom bo urejena brž, ko bo postavljena in dana v pogon nova kompresorska postaja, ki je v gradnji pri črpališču ob Voglajni. V tej kompresorski postaji bosta postavljena sedanji kompresor »Ingersoll« in pa »Pignone«, ki ga je podjetje kupilo za dinarska sredstva pri »Nafti« v Dolnji Lendavi. Kapaciteta nove kompresorske postaje bo po dograditvi 60Nm³/min zraka, kar bo zadostilo potrebam rekonstruirane železarne v bodočih letih.

Do takrat, ko bomo imeli novo kompresorsko postajo pa je potrebna skrajna štednja z komprimiranim zrakom in dosledno izvajanje navodil o prioritetenem redu potrošnje komprimiranega zraka in vestno vzdrževanje instalacij ter pnevmatskega orodja in poleg vsega še zavest, da je samo eden kompresor za potrebe cele tovarne in ne samo za nekatere obrate.

-ek-

V mesecu oktobru 1962

Novi člani kolektiva:

Škandelj Dragotin, naš štipendist na TSS strojne stroke, pripravnik v pripravi dela; Tomlje Janez, metalurški tehnik, pripravnik v obratu jeklarne; Belak Stanislav, KV strojni ključavničar, prisel iz JLA, se je zaposlil na elektroplavžu; Sotler Stane, uslužbenec, vodja splošnega sektorja; Ing. Vrhovnik Marjan, prišel iz JLA, pripravnik v elektro delavnici; Senica Erih, metalurški tehnik, jeklarne; Skorjanc Franc, NK delavec, ekspedit; Skornik Bernard, NK delavec, ekspedit; Prača Mirko, NK delavec, jeklarne; Kindhofer Kurt, uslužbenec, finančni sektor; Zveglar Emil, NK delavec, valjarna; Grobin Milan, NK delavec, valjarna; Artič Anton, NK delavec, valjarna.

Podjetje so zapustili:

Sulc Franc, NK delavec v livarni sive litine, sporazumno s podjetjem; Ivnik Martin, NK delavec v jeklarni, sporazumno s podjetjem; Mastnak Marjan, KV žerjavovodja na elektroplavžu, sporazumno odšel iz podjetja; Bevc Stanislav, NK delavec na ekspeditu, sporazumno s podjetjem; Jug Janez, NK delavec v valjarni, sporazumno s podjetjem; Zgur Anton, KV jemalec vzorcev v kemičnem laboratoriju je odšel sporazumno s podjetjem; Novak Anton, NK delavec na prometu, sporazumno s podjetjem; Tamše Franc, KV žerjavovodja v energetskega oddelku, umrl; Krznar Alojz, PK valjar v valjarni, po sodbi disciplinske komisije; Mastnak Jože, NK delavec v valjarni, sporazumno

no s podjetjem; Cehner Ivanka, SS obratovni knjigovodja v finančnem sektorju, po lastni želji; Balasković Jakob, star 57 let, KV varilec v valjarni, v tem podjetju zaposlen preko 24 let, starostno upokojen; Kerštein Mirko, star 56 let, VK delovodja v jeklarni, v tem podjetju zaposlen 16 let, je bil starostno upokojen; Valentinič Olga, stara 53 let, KV kuharica v menzi v DUR-u zaposlena s prekinitvijo preko 5 let, je bila starostno upokojena; Zdolšek Rafael, star 26 let, KV jedrar v livarni sive litine v tem podjetju zaposlen 4 leta, je bil invalidsko upokojen; Pertinač Mihael, star 49 let, PK razbi-jalec železa v livarni sive litine, v tem podjetju zaposlen preko 5 let, je bil invalidsko upokojen; Krajnc Leopold, star 55 let, KV steklar v gradbenem oddelku, v tem podjetju zaposlen preko 14 let, je bil starostno upokojen.

Poročili so se:

Ferenčak Franc, elektro delavnica; Boršič Avgust, obdelovalnica valjev; Lenart Martin, valjarna.

CESTITAMO!

Naraščaj v družini so dobili:

Repec Franc, promet; Majoranc Franc, samotarna; Smid Franc, valjarna; Vidic Vendelin, valjarna; Jager Franc čuvaj; Makuc Vili, obdelovalnica valjev; Ing. Urbančič Jože, uslužbenec — valjarna; Jošt Franc, skladišče; Voga Franc, livarna sive litine; Opaka Viktor.

CESTITAMO!

IZOSTANKI V MESECU SEPTEMBRU

Zaradi bolezni je bilo izgubljenih 2854 delovnih dni, zaradi rednih letnih dopustov 4248, zaradi izredno plačanega dopusta 83, zaradi neplačanih izostankov 66, zaradi neopravičenih izostankov 9, zaradi ostalih izostankov 637, torej skupaj 7897 delovnih dni.

DISCIPLINSKE KAZNI

Skupno je bilo v mesecu oktobru izrečenih 33 kazni. Vodje enot, sektorjev in obratovodje so izdali odločbe o disciplinskih kaznih v 24 primerih, in sicer: 9 opominov, 5 ukorov, 6 strogih javnih ukorov in 4 denarne kazni.

Disciplinske komisije pri ODS so izrekle kazni v 5 primerih, in sicer: 1 ukor, 1 strogi javni ukor, 3 denarne kazni in to od 5 do 10 % enomesečnega osebnega dohodka za dobo od 2 do 3 mesecev.

Disciplinska komisija pri DS podjetja je izrekle 4 disciplinske kazni, in sicer: 2 opomina, 1 strogi javni ukor, 1 denarno kazen 10 % enomesečnega osebnega dohodka za dobo 3 mesecev.

Zoper izrečene kazni je bila vložena 1 pritožba na ODS.

Disciplinski prekrški so bili naslednji: po en neopravičeni izostanek z dela 5, po dva neopravičena izostanka z dela 2, vinjenost med delom 3, malomarnost in nevestnost pri opravljanju dela 12, surovi in netovariški odnosi 2, kršenje bolniškega reda 1, kraja inventarja 1, prekrški HITV predpisov 5, zloraba položaja 1, kršenje delovnega reda 1.

Zaradi vinjenosti med delovnim časom so bili kaznovani: Mernik Stanko, jeklarne, Perpar Oto iz laboratorija in Debelak Franc iz prometa.

FILMI

V ŠTORAH

SPORED FILMOV

KINA SVOBODE

17. in 18. 11. 1962

DAVID IN GOLIAT, italijanski barvni CSP. Borba med Izraelci in Filistejci. Filistejci izgube bitko kljub nadmoči in pomoči orjaka Goliata. Izraelce uspešno vodi pastir — junak David, za nagrado ga čaka krona in roka kraljične. Spektakel z dobrimi triki.

21. 11. 1962

TE SMEM KLICATI MAMA?, argentinski socialno obarvan ljubavni film.

24. in 25. 11. 1962

MAŠČEVALEC KJOR OGLI. Sovjetski barvni CSP. Povest o kavkaških kmečkih upornikih in krutem Kanu, ter o ljubezni med voditeljem upornikov in kanovo hčerjo.

1. in 2. 12. 1962

KAM S TRUPLJOM? Italijanski CSP. Bogat trgovec in dva zakonska para potujejo v Monte Carlo. Odkrijejo truplo umorjenca — in kam z njim, da jih ne bi policija osumila? Satirična, napeta kriminalka.

8. in 9. 12. 1962

MED ČASOM IN VEČNOSTJO. Zahodno nemški barvni VV.

12. 12. 1962

ROŽE ZA DRŽAVNEGA TOZILCA. Izvrstna nemška satira. Javni tožilec, nacist, obsodi vojaka zaradi malenkosti na smrt, toda v poslednjem trenutku uspe beg. Po vojni službuje še vedno isti javni tožilec, ki je v strahu pred maščevanjem bivšega nemškega vojaka ponovno pričel čisto zakonitim potom preganjati svojo žrtev, ki je sedaj krošnjarij.

15. in 16. 12. 1962

ČRNI BLISK. Nemški barvni film. Ljubavna zgodba je samo pripomoček, da lahko film prikaže smučarske veščine Tonija Seilerja. Ogled zaradi Seilerjeve vratolomne veščine in zaradi lepih naravnih posnetkov priporočamo.

Novosti strokovne tehnične knjižnice Železarne Štore

Kurt Guthmann: Toleranzen und Fehler bei der Temperaturvermessung und Thermolemente. Zal. Verl. Stahl-Eisen Düsseldorf 1954, Sig. 137/T.

Druck, Zug und Mengemessung, Teil 5, Zal. Stahl-Eisen Düsseldorf 1952, Sig. 138/T.

Chemische Gasanalyse, Teil 1/2, Zal. Stahl-Eisen, Düsseldorf, 1960. Sig. 139/T.

Kurznamen und Werkstoffnummern der Eisenwerkstoffe Zal. Stahl-Eisen, Düsseldorf 1961. Sig. 140/T.

Zbornik za svetovanje o produktivnosti rada. Zal. Savez inž. i tehnika Beograd, 1959. Sig. 161/R.

A. K. Osborne: Iron & Steel Industry, Zal. Philosophical Library INC. New York 1956. Sig. 141/T.

P. Klinger-Koch: Beiträge zur Metallkundlichen Analyse. Zal. Verl. Stahl-Eisen, Düsseldorf 1949. Sig. 142/T.

Prüfblätter des vereines Deutscher Eisenhüttenleute. Zal. Verl. Stahl-Eisen, Düsseldorf 1961. Sig. 145/T.

Lavrič Dušan: Diplomna naloga. (Vpliv temperature pregretja na velikost evtekt. celice). Samozaložba, 1962. Sig. 144/T.

The Internat Association for the Exchange Students Technical. Zal. UNESCO Geneva 1956. Sig. 162/R.

The European Steel Market in 1957. Zal. UNESCO, Geneva. Sig. 163/R.

Chemische Gasanalyse Wärmetechnische Lehrblätter 1/2. Zal. Stahl-Eisen, Düsseldorf 1962. Sig. 72/K.

B. Sicherl: Preiskava plamena v martinovkah. I. del, merilna tehnika. Zal. Metalurški inštitut Ljubljana 1962. Sig. 145/T.

P. Kalina: Nowy Słownik podrecznny, niemiecko-polski i polsko-niemiecki. Zal. Gebethner i Wolff Zgoda Warszawa 1948. Sig. 80/U.

Geleji: Walzwerks und Schmiedemaschinen. Zal. »VEB« Verlag Berlin 1961. Sig. 25/V.

G. M. Nikolič: Zbirka obrazaca, tabela i proračuna iz elektrotehnike II in III.

Zag. »RAD« Beograd 1962. Sig. 101 in 102/E.

Ing. H. Ačerkan: Spravočnik mašinstrojteltja I. II. III. del. Zal. Gos. nauč. izdatelstvo Moskva 1961. Sig. 211-213/S.

Spektrographically Standardised Substances. Zal. Johnson, Mathey, London 1961. Sig. 73/K.

Sensitive arc Lines of 50 Elements. Zal. Johnson, Mathey, London 1961. Sig. 74/K.

VDE-Vorschriften I. II. III. IV. II. III. + Sachverzeichnis. Zal. VDE. Verlag Berlin 1962. Sig. 103-109/E.

Becher-Kiesewetter: GASMESSUNG. Zal. Bergakademie Freiburg. Sig. 146/T.

Hans Witte: HANDBUCH DER ENERGIEWIRTSCHAFT I. Band. Zal. VEB. Verlag-Technik Berlin. Sig. 147/T.

Hans Witte: HANDBUCH DER ENERGIEWIRTSCHAFT II. Band. Zal. VEB. Verlag-Technik Berlin. Sig. 148/T.

V. Ferner: Anschauliche REGE-LUNGSTECHNIK. Zal. VEB. Verl. Technik Berlin. Sig. 149/T.

Kločev: TEHNOLOGIJA PROIZVODSTVA OTLIVOK. Zal. Gos. nauč. izd. Moskva. Sig. 164/L.

P. P. Litvjak: DIFUZIONA METALIZACIJA (Priručnik za praktično upotrebu). Zal. Slavonski Brod. Sig. 150/T.

N. Antunov: TEHNOLOGIJA ELEKTROSAVARIVANJA. Založba Tehn. knjiga Zagreb. Sig. 214/S.

Otto Schäfer: OSNOVI AUTOMATSKE REGULACIJE. Zal. Tehnička knjiga Zagreb. Sig. 151/T.

KLJUČ ZA ČELIK. Založba Metalbiro Zagreb. Sig. 77/J.

Bruce A. Rogers: Priroda metala. Zal. Tehnička knjiga Zagreb 1962. Sig. 152/T.

Stroganov: PROIZVODSTVO KACESTVENOI I VISOKOKACESTVENOI STALI V MART. PECAH. Zal. Gos. nauč. izd. Moskva 1961. Sig. 78/J.

DIN-Taschenbuch 20. (Mineralöl und G. M. B. H. Berlin 1960. Sig. 153/T. Brennstoffnormen). Zal. Beuth Vertrieb

NEZGODE

V mesecu oktobru je bilo skupno 14 obratnih nezgod. Na poti na delo in z dela ni bilo prijavljene nobene. Poškodovali so se naslednji:

JEKLARNA:

Lešek Stanko, kateremu je sodelavec po nesreči vrgel opeko na nart leve noge **Košir Jože**, pri čiščenju plinske komore pri remontu se je utrgal večji kos žlindre ter mu pri tem stisnil prstane na levi roki.

VALJARNA:

Šeško Edi, pri zapenjanju gredic z verigo sta s sosednjega kupa padli dve gredici ter ga udarili po zapestju desne roke ter po desni nogi. **Ocvirk Franc**, pri vrtnanju mu je zavrtelo ploščato železo, ki ga je udarilo po dlani desne roke.

LIVARNA SIVE LITINE:

Freece Ivan, ko se je umaknil premikajočemu se bremenu, ki ga je prenašal žerjav, je stopil med dve ladji. V tem času je lokomotiva premikala ter stisnila ladji skupaj tako, da je imenovanega stisnilo za obe kolena. **Vivođ Anton**, se je pri dviganju železa, ki je imel zalit drog in se je ta iztrgal, udaril v dlan leve roke. **Stancer Franc**, pri zapenjanju modela cevi ga je medtem, ko je pričelo dviganje stisnila obešalka za kazalec desne roke. **Sevšek Andrej**, se je poškodoval pri novem čistilnem stroju. Drobec jeklene-ga peska mu je zletel v oko. **Dornik Alojz**, pri ulivanju je tekoče železo steklo po strani na obežilno železo, od koder je brizgnilo in opeklo imenovanega na dlan leve roke.

MEHANIČNA DELAVNICA:

Jazbec Jože, pri ročnem premikanju vozička so delavci od zadaj tiščali drug voziček ter zapeljali na nogi imenovanega. Poškodovani ima kiti na obeh nogah. **Trupej Tomo**, pri prevozu puš ga je puša, ki je zdrsnila pri tem na tla, poškodovala na kazalcu desne roke.

ENERGETSKI OBRAT:

Tamše Franc, ob nastopu službe je šel po žerjavni progi na žerjav. Iz nepojasnjenih vzrokov je padel z žerjavne proge na tla 7 metrov globoko. V bolnišnici je podlegel poškodbam.

PROMET:

Kompolšek Vinko, s sodelavci se je peljal na vozičku naloženem z železniškimi pragovi proti stadijonu na Lipi. Na ovinku je voz vrglo iz tira ter vse pometalo na tla. Pri tem je samo imenovani bil poškodovan, ker ga je stisnil voziček za nogo.

USLUŽBENCI:

Pečovnik Alojz, laborant v metalografskem laboratoriju si je pri brušenju zelo majhnega vzorca odbrusil vrh kazalca na desni roki.

Močno nas je pretresla vest o obratni nesreči, še huje pa nas je pretreslo sporočilo, da je neizprosna smrt iztrgala iz naših vrst marljivega sodelavca. Zapustil nas je tovariš

FRANC TAMŠE

ki je prišel v naš kolektiv leta 1958 in začel delo kot transportni delavec. Njegova marljivost, vztrajnost in želja po napredku sta ga pripeljali leta 1959, v vrste žerjavovodij — na delovno mesto v Energetski obrat. Zaradi discipliniranosti in vestnosti ter marljivosti pri delu je bil med sodelavci zelo priljubljen. Že v rani mladosti je okusil trdoto življenja, saj je izgubil očeta in je skrb za družino padla na mater, katera je z dninami preživljala družino. Izučil se je za čevljarja in to delo opravljal do prihoda med nas v Šoštanju kjer so ga zaradi vrlin, ki jih je imel visoko cenili.

S skoraj 33 let starim tovarišem TAMŠETOM smo izgubili prizadevnega sodelavca in dobrega tovariša in ga bomo takega ohranili v spominu!

Pet minut pred drugo...

